Орган Руського Народного Союза в Америці

СВОБОДА

В єдности сила!

SWOBODA

Рік XVII. Ню Йорк. Четвер. 5-го Серпня 1909. Число 30. Vol. XVII New York, N. Y. Thursday, August 5, 1909. No. 30.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Липень 1909

Від.	123.	Мороз Федько, ум. 26,6 '09.	$1000.00
,,	52.	Недбала Михаїл, ум. 7,7 '09.	1000.00
,,	123.	Василик Василь, ум. 15,7 '09.	1000.00
,,	25.	Спінь Трифон, ум. 20,7 '09.	1000.00
,,	9.	Паньчишин Антін, ум. 22,7 '09.	1000.00
,,	40.	Фецич Анна, ж. Михаїла, ум. 11,5 '09.	400.00
,,	136.	Гойсан Ефрозина, ж. Якова, ум. 4,7 '09.	400.00
,,	231.	Василик Василь, м. Марії, ум. 15,7 '09.	400.00
,,	21.	Сабат Анастазія, ж. Петра, ум. 12,7 '09.	400.00
,,	2.	Ґамбаль Мелянія, ж. Гавр. ум. 18,7 '09.	400.00
,,	4.	Лиґа Михаїл, за утрату ноги	200.00
		Виплачено запомоги на суму	$7,200.00
		Платня головних урядників за липень	190.00
		Адміністрація Союза за липень -	170.48
		Весь розхід виносить	$7.560.48

Розмет платить 10,180 членів на ціле посмертне (кождий по 70 цнт.) і 1515 членів на пів посмертного (кождий по 35 цнт.)

Крім того кождий член платить за орґан ,,Р. Н. Союза" по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 84 цнт. а на половину посмертного 49 центів.

А. Шаршонь, гол. касієр. *С. Ядловскип, гол. секр*

Дм. Капітула, гол. предсід

Від Голов. Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Згідно з статутами Р. Н. Союза §7. отсим подає ся до загальної відомости всім п.п. Головним Урядникам, Виділовим і Урядникам друкарні Свободи, що ,,Річне засідане Виділу Р. Н. Союза" відбуде ся в місті Чікаґо. Илл. на днях 8. 9. 10 вересня с. р.

На се засідане обовязані суть явити ся: Голов. Духовний Управитель, Голов. предсідатель, Голов. містопредсідатель, Голов. містопредсідателька, Голов. Касієр, Головні Секретарі, Радні, Головна контрольна Комісія, Директор друкарні, Редактори, Менаджер друкарні, і Головний Орґанізатор.

ПОРЯДОК ЗАСІДАНЯ.

8-го вересня, точно о годині 10-ій рано Служба Божа і Панахида за померших членів Р. Н. Союза відправлена Голов. Духовним Управителем в гр. кат. Церкві сьв. о. Николая. (Місце Церкви і галї оголосить ся пізнійше).

По Службі Божій всї присутні удадуть ся до галї, де відбуде ся засідане з слїдуючим денним порядком:

Отворене засіданя Головним Предсїдателем і його справоздане.

Справоздане Голов. Дух. Управителя.
,, ,, Головних Секретарів.
,, ,, Голов. Касієра.
,, ,, Голов. Орґанізатора.
,, ,, Голов. Контрольної Комісії.

Дискусія над справозданєм Голов. Уряду Р. Н. Союза.

Справоздане Директора друкарні.
,, ,, менаджера друкарні.
,, ,, редакторів.
,, ,, контрольної Комісії.

Дискусія над справозданями заряду друкарні.

Ухвали в користь Орґанізації.

Замкнене засіданя.

Головні Урядники Союза а іменно: голов. предсідатель, голов. касієр, головні секретарі, контрольна комісія, менаджер друкарні і головний орґанізатор в цїли переведеня контролї їх діловодства мають бути в Чікаґо уже дня 6-го вересня с. р. о годині 9 рано в гали призначеній на засідане.

Дано в МкАду, Па. дня 26 Липня 1909.

Д КАПІТУЛА, *головний предсїдатель* — *Т ЛАБОВСЬКИЙ*, *голов секретар*

ОГОЛОШЕНЄ

до всїх п п. місцевих Секретарів і Орґанізаторів Р. Н. Союза.

Отсим повідомляємо Вас, що з початком сего місяця висилаєм до кождого Відділу один зошит нових декляраций, на котрих на відворотній стороні надруковане єсть сьвідоцтво лїкарське. Длятого прошу п.п. Секретарів і Орґанізаторів відкинути всї попередні декляраціі а уживати лише нових. Кождий хотячий вступити в члени Р. Н. Союза має виповнити свою деклярацію сам або через секретара на мітінґу а крім того має явити ся у лїкаря і виповнити відворотну сторону декляраціі (сьвідоцтво лїкарське).

Деклярація, се є найважнійший документ так для члена як і Р. Н. Союза. Се є контракт на підставі котрого принимає ся члена і на підставі котрого виплатить ся запомога по членї. Длятого просить ся п.п. Секретарів о як найточнійше виповнюванє всїх рубрик (питань) поданих на деклярації.

Крім деклярацій висилаємо також друки на: переступні листи", ,,зміни спадкоємців", зміни суми посмертної запомоги" і т. д. На кождій картцї з долу, єсть надрукована ,,Увага", котра поучає секретара до чого дана картка має ся уживати. Нехайже кождий секретар заки зачне виповнювати котру небудь картку, перечитає найперше ,,увагу" а відтак єсли картка відповідна виповнить єї. Карток зелених уживає ся тогди, коли член зміняє посмертне на 1000 або на 500, а до змінюваня спадкоємців уживає ся картки бїлої.

Всї деклярації, зміни спадкоємців і посмертного, неправильно виповнені будуть звернені назад Секретарови і не будуть увзгляднені.

Пригадує ся також що Секретар Відділу має кождого місяця вислати ,,місячне справоздане до Головного Уряду Р. Н. Союза". В тій цїли ми посилаємо враз з розметом жовту картку до відділу, котру Секретар повинен виповнити без огляду на се чи зайшла яка зміна в брацтві чи нї і прислати враз з деклярацїями і розметом до Головного Уряду.

Всї повисше наведені уваги суть приписані статутами Р. Н. Союза і чим стислїйше будуть придержувати ся їх Секретарі, тим більше праці защадять і собі і менї а що найважнїйше защадять непотрібних видатків почтових на зворот неправильно виповнених документів. Від Голов. Уряду Р. Н. Союза

Т. Лабовський

Голов. Рек. секретар.

Родимці!

Віра, просьвіта і добробут — се найперші основи, найголовнійші жерела житя кождого народу. Чим сї жерела чистїйші і засібнійші, тим народне житє красше, доскональше і гіднїйше чоловіка.

Народність, в котрій висохло хочби одно з тих жерел, не може правильно розвиватись, не може дійти до сили і значіня. А хотяйби навіть і осягнув такий нарід певний степень розвою, то довго на нїм не осто-їть ся, лише мусить спадати передвчасно в моральну і народну загибіль...

Погляньмо тепер довкола себе в Америці! Наша церков вправдї тиснена із всїх сторін ворогами, але має она вже свого керманича, котрий при Божій помочи поборе єї ворогів і заведе в ній лад і порядок. Наш добробут в Америцї, хоть і не найкрасший, то все таки без порівнаня ліпший, як був в старім краю. Але народна просьвіта у нас за морем, то вже цілком занедбана.

Просьвіта — се дуже, дуже важна річ в житю народнім. Просьвіта верховодить нинї сьвітом, просьвітою вибивають ся народи на перед, просьвіта — то сила, найбільша днесь на сьвітї.

Питомою просьвітою, школами народними беруть верх Прусаки над Поляками, Поляки і Мадяри винародовлюють наших братів; Американцї американїзують тою самою дорогою всїх чужинців...

І всї народности боронять ся невтомимо тим самим оружієм проти свого винародовленя; лише ми одні без найменшої опори приймаємо все чуже, силою нам накинене. Не дбаючи о свою просьвіту, мимохіть пхаємо ся в ярмо неволї, в чужинецькі кайдани, які нам на свобідній навіть земли иньші народи легко закладають.

Маємо вже тут — Богу дякувати — свій заряд церковний, маємо свої інституції, де можемо обезпечатись на випадок нещасть, та доконче нам ще потрібні свої питомі, добре зорґанізовані школи. Без них годї нам тут істнувати, без них нема для нашої народности в Америцї і найменшої будучности. Тим то доконче нам потреба зреформувати ті школи, що вже суть та основати поки-що найпотрібнійші просьвітні інституції. Нашим школам треба витичити ясну цїль і напрям; нам треба підготовити наші теперішні учительскі сили і виховати собі таки з наших діточок свою інтеліґенцію. Маючи її, ми зможемо поправити свої національні обставини. До сего треба нам передовсїм стреміти, анї не жалувати на се труду нї гроша. Ми висилаємо центи в старий край і се річ дуже похвальна; але з другої сторони чи годить ся забувати о своїх власних потребах? Шлемо центи на цїли просьвітні нашим братям в старій вітчинї, але чи не потреба нам і тут просьвіти, чи вільно нам так легкодушно запропащувати на чужинї тисячі наших дітий?

Не один з Вас рад би видїти свою дитину на якімсь ліпшім становищи, але нема кому вказати Вам дороги до сего, нема кому по батьківськи, щиро і сьвідомо повести ділом вихованя Ваших дітий. Народні бурси по більших містах повели-б се діло найуспішнїйше.

Не одна наша дівчина, покінчивши анґлійські публичні школи, місто вислугуватись по фабриках і компаніях, радо працювалаб для свого народа; нема тільки кому відповідно підготовити її до сеї працї. Се діло належалоб до препаранд і семинарій учительських.

(Продовжене на стор. 5-ій)

Віча в справі М. Січинського.

40.

Дня 6. червня с. р. о год. 7. вечером відбуло ся віче в Philadelphia, Pa., в присутности около 500 Українців. Наради розпочав відповідною промовою д. М. Бабій, а відтак покликав на предсідателя д. М. Поляка, на котрого збори одноголосно згодились. М. Поляк, представивши ціль і порядок віча, покликав на секретарів дд. С. Мусяму і Р. Слободзяна.

Перший заправ слово Вп. о. Павляк, який в хорошій, двогодинній бесіді оповів історію Руси-України від найдавнійших часів аж по нинішний день. Говорив, як то колись Русини були муром, що засланяв цілий славянський нарід перед ворогами; що славянські та другі народи тілько завдяки Русинам-Українцям кріпшали і розвивались. Поляки і Москалї завзялись уже давно знищити нашу вітчину. Нї Татари нї Турки не накоїли нам стільки лиха, що братя — Славяни. Бо коли перші визискували нас лише матеріяльно, то другі використовували нас завсїгди матеріяльно і морально, а кождому відомо, що тяжша єсть неволя духа від тілесної, бо вона присипляє народ і робить його покірним рабом та оружієм в руках гнобителів. — Гарний і річевий реферат шан. бесїдника нагородила публика гучними оплесками.

Другий з черги промовляв д. М. Бабій. Він обговорював всї ті численї „гаразди," яких зазнали австрійські Українцї від Нїмців та Поляків і від доморослих „істинно русских" чорносотенців — москвофілів. Згадав також за ті недавні часи, коли Австрія під напором свободолюбних горожан мусіла дати конституцію. Коли иньші австрійські народи бороли ся з власним правительством, Русини були тодї покірними рабами того-ж правительства і на його зазив йшли з багнетами проти братів робітників. Потім говорив про знесенє панщини і про політику Габсбургів аж до сих часів. Спімнув і за Лядське і за Коропець і за Черних і за вибори і за всї ті разячі надужитя Ляхів, що піпхнули М. Січинського до геройського вчинку. Зійшовши на справу Січинського, згадав і за ті політичні убійства, яких допустили ся були колись: Мойсей, Юдита і В. Тель. Сей послідний убив так само, як і Січинський, жорстокого намісника своєї рідної країни, Геслера. Наконець обговорив докладно подвійний засуд львівських шовіністів на М. Січинського і моральну вартість таких судіїв.

Сю промову переривали вічевики грімкими окликами: „Славно! — Ганьба Ляхам" і т. п., — а коли бесідник згадав за матір героя, Олену Січинську, — всї як один повстали поважно зі своїх місць і таким чином віддали належну честь і пошану тій великій Матери, що зродила і виховала такого славного сина.

На закінченє піддав д. Бабій під розвагу зборів отсї резолюції, які одноголосно і з одушевленєм ухвалено:

Русини-Українцї, зібрані дня 6. червня 1909 р. на вічу в Філядельфії, Па.:

1. Стверджують що, як кождий, так само і русько-український нарід має право на повне народне житє, на волю і свобідний розвиток і сего права не сьміє відняти нї доптати ніякий другий нарід анї жадне правительство.

2. Стверджують, що русько-український нарід приневолений вести завзяту боротьбу на житє і смерть в усїх своїх областях проти заїлих ворогів: шляхотської Польщі, державної Росії і шовіністичної Мадярщини.

3. Стверджують, що нічо иньшого, тільки страшне, кривдяче доптанє всїх прав русько-українського народа в Галичині викликало кроваву пімсту М. Січинського і тому підносять отсим рішучий протест так проти всїх кривд народних, як і проти несправедливого засуду, виданого на молодого героя.

4. Висловлюють глубоку пошану М. Січинському, який з горячої любови до свого поневоленого народа приніс йому в жертву своє молоденьке житє.

5. Висказують своє співчутє патріотичній Матери Мирослава, Олені Січинській iзза великого Її горя і віддають Їй належну честь і пошану.

6. Стверджують, що лиш патріотичне вихованє молодого поколіня запевнить красшу долю народови і тому взивають кождого Русина-Українця до як найбільших жертв на фонд народних шкіл, ім. Олени Січинської.

7. Позаяк всї вороги русько-укр. народа намагають ся усїми силами знищити його самостійність, взивають нинїшні збори кождого Русина-Українця до не всипущої працї для народного добра і до завзятої боротьби з лихом після спромоги і талану.

8. Висказують своє признанє і глубоку почесть всїм борцям всїх часів за волю і долю Руси-України, — а доморослих відступників свого народа пятнують як зрадників, недостойних імени чоловіка.

По ухваленю повисших резолюцій говорив д. В. Кухтар про пониженє і кривдженє руського мужика в Галичинї тими посіпаками, яких сей мужик удержує своєю тяжкою працею. На кінці своєї простої, але зрозумілої бесїди домагав ся цїлковитого увільненя М. Січинського.

По сім о. Павляк повідомив зібраних про пітсбургський комітет, який завязав ся в тій цїли, щоб придбати потрібні фонди на руські народні школи в Америцї і в Галичинї. Половина датків остає в Америцї під іменем фонду М. Січинського, а друга половина відсилаєть ся до Галичини на шкільний фонд ім. О. Січинської. — Повідомленє о. Павляка принято до відомости і постановлено злучити ся з ухвалами комітету в Пітсбургу і йому пересилати евентуальні жертви.

На конець забрав слово д. Ром. Слободзян. Говорив, як то другі народи розвивають ся і просьвічують, а ми, завдяки своїм опікунам, темні до нинїшного дня. Ми, хлопи — робітники, є фундаментом кождої держави; ми потом і кровію оплачуємо податки та йдемо на ріжні битви, щоб ненаситним панам добути славу. І ми теж люди; і нам належить ся чейже якась пошана і все те, чого нам потрібно до нашого тїла, але давлять ще окови духа. І нинї, як другі народи поступають сьвідомо вперед, ми ходимо по волї — сліпі. Не міг ворог вдержати нас довше в неволї, так заприсяг ся забрати нам сьвітло правди. І тисячі руських сіл стоять днесь без шкіл, сотки без учителів, а богато тисяч — страшно і важко згадувати... там загнїздидась чужина! Руській дитині відбирають силою рідний язик і накидають чужу мову. Ось таким робом відплачують ся нам наші „опікуни" за нашу кервавицю, за наші податки: по наших власних хребтах спинають до ліпшого житя.

Ратуймо ся, поки час! В наших дітях та школах будучність нашого народа. Длятого то хто любить свою вітчину, кому дорога рідна мова, нехай кине свій гріш на фонди: Мирослава і Олени Січинських, тих обоїх, що так много перетерпіли уже задля любови до свого рідного народа. З тих гроший будувати ся будуть наші народні твердині — школи, а з тих шкіл вийдуть колись сьвідомі борцї за щастє і долю нашої поневоленої нациї і тодї то доперва „встане наша Русь-Україна вільна і самостійна"!

Сю палку бесіду нагородили присутні френетичними і довго треваючими оплесками.

Відтак вибрано осібний комітет, який має заняти ся збиранєм складок на згадані фонди так в самій Філядельфії як і по цїлій околиці. До сього комітету увійшли: М. Бабій, предсідатель; Шагала, касієр; С. Демків, А. Скольський, Ю. Хромко, Р. Хужий, С. Вільчинський, В. Кухтар і Яцишин — колєктори.

Від самих вічевиків зібрано 45 дол.

За згодою зібраних замкнув предсїдатель се замітне віче, а по відсьпіваню наших національних гимнів розійшли ся усї домів.

Р. С.

41.

Manville, R. I. В сам день Сошествія сьв. Духа, дня 30-го мая с. р., мали ми тут, в нашій громаді, незвичайну параду. Около 3. год. по полудни уставили ся на улиці члени „Русько-Укр. Гр.-Кат. Тов. Сьв. Арх. Стефана," щоб вирушити в похід на місце вічного супочинку та помолити ся там за помершaих членів нашої парохії. На переді згаданого товариства поступала поважно місцева банда, приграваючи по дорозї сумні, жалібні мельодії, а позаду товариства йшли мовчки товпи народа. На цвинтарі зібрало ся около 200 людий, самих Русинів і тут відправив наш душпастир, Всч. о. Струминський панахиду за всїх покійників.

З кладбища рушилo наше товариство в повній параді головною улицею міста до винайменої передтим галї на всенародне віче в справі М. Січинського.

О год. 6-тій отворив многолюдні збори п. А. Швець, який короткою але дуже горячою бесідою обговорив ціль віча і покликав на предсідателя п. Мартина Галаса, на його заст. п. Василя Патрила, а на секретарів пп. Павла Любянецького і Ілію Романовича.

Перший голос забрав предсідатель, п. М. Галас. Зміст його промови такий: „Ще не вмерла галицька Русь-Україна! Хоч напосіли ся на нас вороги, хоч допікають нам до живого і силкують ся знищити наших галицьких братів, — не вдіють либонь нічого, бо з посеред гнобленого люду виходять невтомимі борцї, що не жалуючи анї своїх трудів анї навіть житя, ведуть свій рідний нарід на отвертий шлях, до завзятої боротьби з гнобителями, до осьвіти і самопізнаня. А щож Ти на те, український народе в Америцї?... Що думаєте про старий край ви, мої братя робітники? От мали ми тут сегодня хорошу, нечувану у нас доси, параду. Чи подобалась вона вам? чи весела була? Не знаю, як кому з вас, але для мене була ся парада сумна — дуже сумна... Чи прийшло кому з вас на гадку полинути думкою у нашу стареньку Галичину; у ту тяженьку тюрму, в якій наш молоденький герой, М. Січинський мучить ся тїлом і душею наче та цьвітка дрібненька, що тужить за ясним сонічком божим і банує за його оживляючими промінями? Оттам сидить в холодній, непривітній вязниці справедливий местник працюючого люду та дожидає своєї судьби за убійство гр. Потоцького, кровожадного тирана руського народу. Чи мав же він право убити лютого ворога своєї нациї? Чи міг сей горячий народолюбець дивити ся холодними очима на всї ті надужитє і морди, яких допускав ся сумної памяти галицький намісник на братнім народі руськім? Братя! Наша симпатія мусить бути по сторонї Січинського, бо він з великої любови до власного народу посьвятив для него своє молоденьке жите, бо він не убив ворога скрито або з якоїсь злоби чи личної ненависти. А польські судії, засліплені поганим шовінізмом, засудили його вже пораз другий на шибеницю; наважили ся видерти житє народному героєви і мученикови. Кликнїм же всї як один грімко і могучо; „Най живє Мирослав Січинський! На погибель катам народу українсько- руського!" — Всї присутні повторили оба сї оклики з великою силою і з жевріючими від гніву очима.

Відтак попросив о голос наш щиросердечний парох, о. М. Струминський. Говорив довго, поверх годину. Чудова була його бесїда і я вельми жалую, що не можу тут повторити її в цілости. В своїй ясній і зрозумілій промові викaзував наш панотець ненависть польської шляхти до нашого народу і всї її надужитя; говорив за всї руські партії, витворені понайбільше тою самою шляхтою, яка має на цїли розбитє нашого простолюдя на поменші части, щоб відтак лекше було побороти цїлу суспільність. Говорив богато і за самого Січинського і за польських судіїв, що його судили і за польські „ржонди" в Галичині і за невдячність Австрії. Та всї ті затії і пляни наших численних ворогів не здадуть ся нінащо, бо нарід приходить до самопізнаня, о чім можуть посьвідчити многі кроваві жертви, що упали послідними часами в боротьбі з ненаситним сусідом. Сї жертви переконують цїлий сьвіт, що Русь Україна має єще людей, які не пожалують своєї козацької крови і житє для свого рідного народа.

На кінци своєї бесїди поставив о. Струминський зібраному народови слїдуючі питаня: „Чи уважаєте М. Січинського убійницею чи местником поневоленого народа? Чи належить ся йому кара смерти чи воля?"

Весь нарід зірвав ся як вихор зі свого місця і почав кричати на переміну: „Честь і слава М. Січинському! Волю йому дати, цїлковиту волю! Ганьба польським судіям! На погибель ляцькій зграї!"

Усї вічевики так були зворушені і розгорячковані, що заледви вдало ся їх успокоїти.

До слова прийшов п. Ник. Шевчук. Сей бесїдник говорив небогато, але так рішучо і переконуючо, що нарід від грозьби і докору Ляхам не міг повстримати ся. Він змалював слухачам недолю наших братів у Галичинї, спімнув за жертви в Коропци, Горуцьку і Черниxові і зійшов на Потоцького, який, не тільки, що не покарав нікого з мордерців неповинних жертв, але ще відгрожував ся Русинам Берестечком. Воював польський граф мечем, то й від меча згинув; а Січинський був лише орудієм божого провидїня і божої справедливости. Поляки були завсїгди нашими найбільшими ворогами і ніхто иньший, тілько вони вигнали нас за море з рідного гнїзда.

Ще раз промовив о. Струминський і на його внесенє ухвалено відповідний протест і просьбу до галицьких руських послів, щоб вони старали ся всїма силами о увільненє Січинського.

П. Любянецький,
секр. віча.

(Печать „Русько-Укр. гр. кат. Тов. сьв. Арх. Стеф.")

42.

Дня 13-го червня с. р. відбуло ся віче в Detroit, Mich. Місцевий парох, о. Е. Красїцкий в коротенькій промові пояснив ціль віча, а по сїм вибрано уряд: на предсїдателя покликано Петра Пудила, а на секр. Ів. Братуся і Мих. Небеся. По промовах кількох бесїдників ухвалено такі резолюції:

1. Протестуємо проти кари смерти на М. Січинського і жадаємо його увільненя.

2. Висказуємо погорду Ляхам за неслушний засуд, виданий на Січинського.

3. Взиваємо українських послів, щоб в імени цїлого народу домагали ся рішучо знесеня несправедливого вироку.

Протест підписали понад 100 людий.

Ів. Братусь, секр. віча.
(Печать місцев. уряду Р. Н. С. Від 175).

43.

На вічу в Windber, Pa., що відбуло си дня 16. червня заходом Братства сьв. Димитрія (Від. Р. Н. С. ч. 143) ухвалено слїдуючі резолюції:

1. Протестуємо проти кари смерти для М. Січинського, котрий убив гр. А. Потоцкого не з інтересів приватних або личної мести, но з причин політичних; задля того домагаємо ся його увільненя від вини і кари.

2. Висказуємо погорду Ляхам, котрі судили не як безсторонні судії, але як завзяті вороги Січинського і руського народа взагалї.

3. Взиваємо руських послів і всїх впливових людей, аби зі всею енергією домагались в імени всего руського народу, знесеня вироку судового, засуджуючого М. Січинського на кару смерти.

Юрко Боклах, предс.
Аф. Мацик, секр.

44.

Дня 6-го червня с. р. в церковній гали при Chestnut Str. в Yonkers, N. Y. відбуло ся многолюдне віче в справі драконської подвійної польської „справе-

дливости", доконаної на найліпшим сині нашого поневоленого народу. Уже перед заповідженою годиною перед церковною галею збирали ся громади людий, поважні, мовчазні — немов дух кривди заподіюваної від віків нашому людови зійшов у серця людий, та заставив їх подумати над питанєм: чи довго нам ще терпіти страшну наругу і глум ворогів?... Чи довго нам еще гнути спини, без протесту, без слова, у важкім ярмі?...

Точно з ударом 4-ої години галя виповнила ся по береги та по вступних формальностях вибрано президию віча, в склад якої війшли: А. Телеп, Д. Мерена і М. Матвіїв.

Перше слово забрав д. А. Телеп вказуючи зібраним на причину, яка заставила усіх зібрати ся так многолюдно. По його привітнім слові забрав слово місцевий гр. кат. парох, о. Д. Добротвор і у довгій бесіді, опертій на статистичних даних виказав ясно усей гнет, усю недолю нашого люду під панованєм Австрії та вияснив присутним сей моральний підклад, на тлі якого розіграла ся трагедия з 12-го цвітня 1908 р. та який був її безпосередний товчок. У дальшій бесіді згадав о. Добротвор про акт пошани нашої суспільности зглядом многострадальної матери молодого героя, в наслідок чого присутні дрібними лептами скинули ся на суму 8.00 дол. які призначено на шкільний фонд імени Олени Січиньскої. По сім присутні підписували петицию до австр. цісаря в справі помилуваня М. Січиньского, а позаяк підносили ся голоси, що усіх тих, що спочувають з молодим героєм на вічу задля ріжних причин нема, тому президия порішила дальші підписи збирати слідуючої неділі, то є 13-го.

Відсьпіванєм народних гимнів закінчено се пропамятне віче.

45.

Дня 27. червня 1909 відбуло ся в Вест Сенека, Н. Й. віче в справі М. Січиньского. Віче отворив д. Н. Мазурчак а предсідателем вибрано д. І. Гороха, секретарем Н. Мазурчака. Перше слово забрав І. Горох і зазначив, що повинностю бути людьми сьвідомими і справедливими, шанувати тих людий, котрі для нас працювали, терпіли а навіть житє віддали для нашого добра, приміром сї віденські робітники, що то окупили нам своєю кровію знесене паньщини в році 1848, ті революціонери, що в р. 1856 окупили нам свободу і т. д. Дальше згадав бесідник за кривди Русинів за часів панованя намістника Потоцкого та вказав на ті полії що понхнули Січиньского кинути ся на житє ворога свого народу. Другий говорив д. В. Боднарчук з Блек Рок. Він висказав недовірє тим що служать шляхті, які коли почули о смерти Потоцкого, сейчас поспішили забивати народного духа. Третий говорив Т. Видиш з Блек Рок, взиваючи до просьвіти та читаня поступових письм. В сей спосіб тільки осьвідомимо ся і пізнаємо наших ворогів та стеречи ся їх мемо. Четвертий говорив гість, поляк Урбанський і в довгій мові вияснив недолю руського і польского народа, вказав на звязь що лучить обі народи та на спільне їх гноблене шляхтою. Свою бесіду закінчив словами: „Поздоровляємо тебе Мирославе, як нарід жадний свободи і правди, за котру і ти терпиш, поздоровляємо тебе усі поступові Поляки. Імя твоє записане в серцях наших як імя героя усіх донтаних і неволених".

На фонд імени Олени Січиньскої зібрано $1.75, а резолюцию і петицию вислано на руки послів Вітика і Дашиньского.

Николай Мазурчак,
секр. віча.

Руки проч!

„Stało się, co opinia polska przewidywała od dawna ..."
„Kuryer Tygodniowy" Nr. 59.

До вас, кровожадні тирани, отсих пару слів.

Засьліплені вшехпольським шовінізмом, надуті своєю псевдо-культурою, пересяклі наскрізь духом Вишневецьких і Потоцьких, ви присвоїли собі суд над Мирославом Січиньским і перевели його по своїй гадці. Опираючись на засаді, що убити свого національного ворога не є ніяким проступком, ви одноголосно виправдали свою Добродзіцку, обкидуючи її притім живими цьвітами на знак своєї солідарности і однодушности з її геройським вчинком. Цілком иньше етичне правило примінили ви до нашого національного героя, що з таких самих мотивів, як і ваша Добродзіцка, вкоротив нитку житя мучителя і кривдителя народу руського. Ви сьвідомо і однодушно виректи аж два рази свое слово: шибениця! і тим одним словом задокументували перед цілим цивілізованим сьвітом, що „Polska nierządem stoi" або „w Polsce jak kto chce"... Ви своїм подвійним засудом підоптали моральний закон, вбили самих себе по лици і принесли нечесть новочасній культурі.

Ще перед першою судовою розправою писали ви по всіх своїх часописях, що шибениця для Січиньского є „zbyt łagodną karą"; ви жалували за тими часами, коли ви були панами у своїй річи посполитій, коли вам вільно було вішати „гайдамаків" на придорожних стовпах та деревах, різати живцем козацьке тіло, смажити у зелізних биках народних мучеників. Коли-б Січиньский не був під охороною законів австрійських, ви були би зробили з ним те саме, що зі своїм Пекарським: рубали бисьте були його молоде тіло на дрібні кусники, палили на огни і „гайдамацьким" попелом набивали гармати... Не могучи що-до особи Січиньского сповнити своїх задушевних мрій, ви пімстили ся люто на тій суспільности, за котру сей молодець посьвятив ся. Ви здемолювали у Львові (подекуди і на провінції) всі руські інституції, нанесли матеріяльну шкоду нашому народному майнові і запроторили в тюрму десятки наших людий, що з ким небудь способим спочували недолї молодого академика. Коли ви накликали себе взаїмно до винищеня „гайдамацького племени," коли ви допускали ся безкарно тисячних надужить і словом і ділом, коли ви лаяли нашу суспільність найпоганійшими епітетами, коли ви у своїх часописах мазати скверним болотом так самого Січиньского як і цілий наш нарід, коли ви інформували весь сьвіт безличними інсинуаціями на нашу адресу, — тоді ваші прокуратори накладали каганець на уста нашої преси: конфіскували безцеремонно кожде вільнійше слово і потягали перед суд наших редакторів та публіцистів

По першім вашім засуді ви удавали благородних і старали ся будьто о помилуванє засудженого; коли-ж та сама справа вернула опять до львівського трибуналу, ви знов пішли слідами своїх „шляхотних" предків і знов видали вирок смерти. Про людське око дочіпили ви до сього вироку якусь ніби просьбу до монарха, щоб він на підставі своєї власти дарував кару Січиньскому. Се було з вашої сторони негідне лицемірство, бо члени вашого „кола" старали ся усіми силами, щоб цісар замінив засудженому кару смерти на досмертну вязницю.

Сього ви ніколи і ніяким чином не заперечите, бо на се маємо ми многих віродостійних сьвідків; посьвідчити се можуть деякі міністри (очевидно не ваші) і ті двірські круги, що стикають ся безпосередно з особою австрійського імператора. Ви бояли ся зачіпити стрічок на шию Січиньского, щоб не стягнути на себе погорди цілого цивілізованого сьвіта і справедливої пімсти того — як кажете — „poczciwego ruskiego ludku". Ви, нуждениї боягузи, бояли ся народнього гніву; бояли ся хлопського страйку і „червоних когутиків"... Ви, мов той Пилат, умили свої брудні руки і стали кричати на ціле горло: „Ми неповинні смерти того чоловіка! Ми предложили його до цісарської ласки, але цісар не помилував злочинця, за що велика була його вина!" Так ви писали по своїх газетах, щоб замилити очи публичній опінії, а поза тим ви уживали цілого свого впливу, щоб як найгірше настроїти монарха до особи Січиньского і до цілої нашої суспільности. От така то ваша мораль, така то та ваша ославлена „висша культура"!

Коли австрійський володітель помилував нашого молодого героя, замінюючи йому кару смерти на 20-літну вязницю, то се не ваша заслуга! Якби так — не дай Боже — на австрійськім престолї сидів який ваш Ягайло або Вишневецький або Потоцький, тоді — ми певні — „przeklęty hajdamaka" був би згинув в криміналі. А о се ви старали ся, сього бажали цілою душею. Колиж не стало ся по вашій волї, то тільки для того, що сідоголовий монарх нагадав собі в рішаючій хвилі, чим були для його династиї „во время оно" вірні „Тирольці сходу".

Зреасумувавши усьо сказане попереду, а особливо підчеркнувши ваші заподливі заходи, щоб Січиньского замурували на ціле житє між чотирма холодними стінами, ми сьміємо поспитати вас на отсім місци: яким правом чванитеся ви тепер перед цілим сьвітом, що ніхто иньший, тільки ви самі наклонили австрійського монарха до помилуваня Січиньского?! Чи ви справді обідрані вже до краю зі всіх етичних почувань, чи тільки уроєна величкість і бутна зарозумілість помішали вам ум і нормальний спосіб думаня?...

Шкода мабуть з вами балакати... Ви залізли по самі вуха в погане вонюче багно і розкошуєте ся в нім до схочу... Сидіть же собі там, доки вам угодно, але... але проч від нас з своїми поваляними руками! Не доторкайтесь Січиньского, бо він вам не рівня... Він чистий і непорочний! Він характерний і благородний! У нього горить в души невигасаючий огонь безмірної любови до всіх кривджених і поруганих, а ви... ви не досягнете його своєю злобою! Ви виректи своє культурне слово аж два рази; трете слово сказав хто иньший, але те слово не буде вашою заслугою!

Січиньский належить тепер до нас тілом і духом. Він за нас посьвятив ся і ми уміти мемо оцінити його пожертвованє. Геть від нашого героя погані кати, жорстокі тирани! Січиньского ви уже більше не дістанете у свої замарані, кровю залиті руки! На памятку по собі він лишає вам сей стрічок, який ви так одноудушно намагали ся вложити йому на шию...

У відповідь д. „Лемкови".

Хотяйби і як незнатна проява нашого суспільного житя незвичайно мене радує, однак все таки — признаю явно, — найживійше мене інтересує кожда нова вістка, тикаюча ся нашого шкільництва, і кожду таку проява не залишу певно використати для добра наших шкіл.

І в 26 числі нашої „Свободи" появила ся допись д. „Лемка" під заголовком: „В важній справі"...

Чи в тій дописи ходило д. Лемкови о яку прислугу для нашого шкільництва, чи тільки йому хотілось „возвеличити" і піднести в очах усего нашого сьвіта парохіяльну громаду в Ансонії, тай тим підобрити ся Ансонійцям, чи може він думав вколоти мене висловом „апостол педаґоґії" — не хочу сього розбирати, а зроблю тільки пару річевих уваг на порушену в згаданій дописи тему.

В важній справі, дійсно в дуже важній взяв ся д. „Лемко" писати. Чи однак написав що важного — то се вже знова иньша річ. Поданий „звіт" з шкільного іспиту, чи попису, чи „вечерка шкільних дітий з маленьким сценічним представленєм", не дає мені, „апостолови педаґоґії" пожаданого образця, а навіть не може бути міродайним мірилом до витвореня образу загального стану і розвою ансонійської школи, а навіть також згаданий звіт не подає мені потрібного матеріялу який можнаб з'ужиткувати до проєкту в справі реформи наших шкіл. Ціла оцінка дуже загальна, в части нерічева, а в де-чім навіть блудна, або неясна, або і разячо пересадна. „Школа відбуває ся 3 рази в тиждень по всіх трох місцевостях від 5 до 7 вечером". Се по просту груба пересада, бо на таке потрібно-б 9 а не 6 днів шкільних в тижни. Бо й годі думати, аби в кождій з усіх трех місцевостий відбувала ся наука 3 рази в тиждень — хиба, що ся наука відбувала ся тільки через 40 мінут, т. є. як раз через трету часть визначеного на науку часу від 5 до 7 вечером...

На підставі „вечерка шкільних дітий з маленьким сценічним представленєм", чи попису, чи якого там іспиту, чи всього разом, дописуватель кляcифікує загал шкільних дітий. Чей же всі діти шкільні не брали активної участи в тім представленю; не всі також пописувались на пописі; певно тільки декотрі вибрані тай і то в приділених їм точках програми, як найліпше підготовлені до сего через учителя — бо так оно звичайно всюди практикуєсь. Чиж можна отже з того судити о поступі всіх дітий шкільних? — Навіть і сам іспит, одно- або і двогодинний — се нічо позитивного в тім взгляді. Чи може пр. ваших 123 шкільних дітий з двох або трох степенів, протягом навіть 2 годин так перепитати з цілорічного наукового матеріялу, аби на підставі того можна видати цілком справедливу оцінку навіть найзагальнійшого поступу оттих дітий. Буває частенько, що скінченому дуракови і непоправному лінюхови вдасть ся як раз на іспиті де що відповісти; а прецінь він є зачислений в послідні... Знова найпильнійша а навіть і найспосібнійша дитина — бува — лякає ся чи неосьмілить ся до того степеня, що хоть язик втни, нічого не відповість; а прецінь вона зачислена в перші... Тай і те треба також знати, що на таким іспиті звичайно питає ся діти тільки з добре вперед обробленого і належито присвоєного матеріялу, а позатим... часом ліпше і не чіпай... Одним словом, фаховий педаґоґ не привязує ніякої ваги до таких іспитів, а навіть буде проти них, бо ті „гумбоґи" компромітують часто перед цілою присутною публикою неодну і то найліпшу шкільну дитину, а і самого кривдять учителя дуже часто несправедливо і незаслужено. Я з учительського досьвіду знаю, що вартають усі кінцеві іспити і скажу сьміло, що они суть негідні культурних народів, тай за приміром других і ми повинні вже їх раз понехати. Шкільні пописи в чистім того слова значіню, се знова цілком иньша річ, і вони мають свою ціль та вагу в шкільнім вихованю. Пописи суть заслуженою нагородою а також заохотою для шкільної молодіжи, тай моральним узнанєм заслуг учителя; але ніколи они не можуть бути підставою до обєктивної оцінки вартости якоїсь школи. Одні тільки клясифікаційні справозданя, після справно обдуманих а вірно і точно виповнених формулярів можуть бути по части вдоволяючим мірилом розвою дотичних шкіл, тай послухати „апостолам педаґоґії" до яснійшого пізнаня наших шкіл, тай опісля до проєктованя відповідних реформ. Але який кому з них пиньш хосен, коли з реформою наших шкіл нікому якось не спішить ся...

Після слів дописувателя виходить, що він зовсім вдоволений, бо: „чогож більше вимагати по наших школах"? Д. „Лемкови" і того — видить ся — досить, але для мене то се еще дуже мало, майже нічо... Однак таки на одно приглядась мені допись в „Важній справі". Увзгляднюючи „анормальні, майже немежитні обставини" ваших шкіл, мушу отверто признати вашому п. учителеви, д. Теодозию Каськовому велику заслугу, тим більше, що як ми подаєте, усе те, то виключно його тільки діло. Вправді мусить бути і тут трохи пересади, бо гадаю, що бодай в науці катехизму і біблії мусів йому бути помічним сьвященик. Оттак ціла допись д. „Лемка, хоть вона і в дуже важній справі" для мене однак виходить без ніякої вартости.

Дмитро Андрейко.

„SWOBODA
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
184 Hudson., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,
manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

часопись для руського народа в Америцї і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в четвер і коштує:

в Америцї на 12 місяцїв $200
до стар. краю на 12 місяцїв $2.00
в Америцї на 6 місяцїв $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листї, або через експресовий, або почтовий money order (мoнi ордер). Money order то є карточку, котру дістанете від почтаря або аґента на експресовім офисї, пішліть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
„SVOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Бушменьска мораль.

(Малому чоловікови до великих інтересів — в альбом.)

Стара то вже анеґдота про оттого Бушмена, який запитаний, яка є ріжниця поміж добром а злом, без намислу відповів: зло є тодї, коли мій сусїд заріже мою жінку і з'їсть її, а добро є тодї, коли я заріжу і з'їм жінку мого сусїда.

Отся бушменська мораль вилїзла опять в „Союзї" з нагоди нашої статї про заострення еміґраційних приписів. Чого „Свобода" чіпляє ся еміґр. комісаря — репетує малий чоловік до великих інтересів. „В послїдних часах о мало що більше число було депортованих еміґрантів чим передше".

Так каже „Союз", а тимчасом усї анґлїйські капіталїстичні і соціялїстичні часописи однодушно подають що: від 24-го червня до 1-го липня депортовано 700, від 2-го липня до 9-го липня депортовано 606 еміґрантів і т. д.

Для презбітерянсько-союзового патентованого патріотизму се число депортованих є однак „о мало що більше чим передше".

Великанське число депортовань і получені з тим тисячні апеляції звернули на господарку на Еліс Айленд увагу міністерства торговлї. Минувшого тижня з'їхав нечайно на інспекцію міністер Наґель а вислїдом того було письмо з мiнiстерства під датою 27-го м. м.

Дотичний уступ в дословнім переводї звучить: „Послїдними часами число увязнень і депортовань еміґрантів в такім степени збільшило ся, що слїдно тенденцію, аби якости еміґрантів пожертвувати їх чисельність. Се не сьміє діяти ся. У всяких случаях поверховний іспит еміґрантів є безуслівно недозволений..." Само міністерство отже признає, що число депортовань збільшило ся „в такім степени, що..." „Союз" однак твердить, що депортовань є „о мало що більше, чим передше"...

Дня 4-го м. м. в виду тих депортовань явили ся у еміґр. комісаря: представитель „Russian East Asiatic" лінії, д. М. Стравс, дальше шеф тутешного бюра лінії „Cunard" і представитель лінії „North German Lloyd", Е. Спрінґер з протестом проти депортовання тих еміґрантів, які мимо того, що мали точні адреси, були здорові фізично і умово, мали поплачені наперед желїзничі тикети, а лиш не могли виказати ся готівкою 25.00 дол. були відсилані з поворотом до Европи. Про се знова писали всї тутешні дневники, лиш „Союз" про се нічого незнає, пишучи, що „перепона не 25.00 дол. але цілком иньші причини".

13-го м. м. внесла „Ам. Федерація жидів" письменний протест до президента Тафта, проти 25-долярового указу. І про се писали всї тутешні дневники — „Союз" однак один одинокий твердить, що „перепона не 25.00 дол."

Дня 15-го м. м. відбула ся в ню йорськім судї широко протягом кількох днів обговорювана по дневниках розправа в справі 4-ох депортованих тільки по тій причинї, що вони не мали 25.00 дол. готівки. Однак „Союз" знова про се нічо не знає, пишучи, що „перепона не 25.00 дол."

На сій розправі сам еміґраційний комісар боронив ся так: „Признаю, що такого права нема, яке-б жадало, аби еміґрант мусів мати 25.00 готівки. Я однак гадаю, що єсьм цілковито управнений таку постанову перевести в житє. Хочу спинити сею постановою залив Америки через нуждарів!"... Се суть дословні слова самого еміґр. комісаря, подані в усїх тутешних часописях. З них наглядно визирає одинока і єдина причина усїх масових депортовань. Союз однак мимо сих недвозначних слів самого еміґр. комісаря твердить, що „перепона не 25.00 дол."

Якаж отже причина, що „Союз" в розріз усїм наведеним фактам напав на „Свободу" і закидає її неправду. Витовкувати сей факт можна двояко: наведеною на початку бушменськoю моралею редакторів від „Союза" або їх цілковитою іґноранцією усего того, що кругом них діє ся, а що не має звязи з презбітеріянськими долярами. Пише ся, аби писало ся, аби сторінки не сьвітили пусткою, а тому, що „Свобода" написала „так" — „поступовість" вимагає сейчас написати „ні", хотяйби навіть і було ся сьвято переконаним, що се „ні" є чиста лож. Але завдяки такій бушменській моралї і тактицї можна уходити між малокритичним народом за „дуже мудрого і великого патріота"...

Що напасть „Союза" на „Свободу" за статю „Царсамодержець на Еліс Айленд" подиктована нічим иньшим, як лиш виключно бушменською моралею, видно найлїпше зараз з слїдуючого (29-го) числа „Союза", де Mr. редактор рівнож на першій сторонї, вибив себе по лици, задав брехню усїм своїм мозґовим ельокубраціям з попередного числа бо нараз ні сїло ні пало пише про — „заострене законів еміґраційних..."

І чиж так поступаючих людий не треба уважати за моральних Бушменів? — як гадаєте, хвальна редакціє „Союза"?...

З усїх часописий, виходячих в Ню Йорку один одинокий „Союз" виправдує комісаря, заявляючи катеґорично, що йому се вільно робити, бо: „в своїй хатї своя правда і сила і воля!" Цїлковита рація. Але, будьласко, хвальна редакціє „Союза", часописи „для руского народа в Америцї" простити нам одну грішну сьмілість: яким робом ви сказане годите з голошеними через вас вічно словами, що ви є одинокі в Америцї щирі заступники і оборонцї робучого народа? Даруйте нам наше невіжество та простїть нам прогрішеніє, але — бачите — ми в цїлій вашій статї не годні ніяк розчовпати сего „щирого заступництва інтересів робучого народа", а ваші слова оправданя для еміґр. комісаря в виду сеї страшної розпуки, сих ридань і плачів отсих тисячів депортованих, яких знищено матеряльно а і морально, ми уважаємо виразом скрайнього цинізму, що більше: варварства!

Царославно-телячий „вооторг."

Вже то нема більших майстрів в роблену усяких гумбоґів, як наші цареслави. Вони як чого чіплять ся — то будуть се велїім гласом величати, не розбираючи, що справа ними возвеличувана нераз і нюха табаки не варта.

І так від якогось часу зі шпальт „Поступа" і „Свѣта" віє правдивим телячим восторгом по причинї — тільки не сьмійте ся — пікнїку. Кількох замотеличених джерзісітчан устроїло собі найзвичайнїйшу попойку. Кожда культурна часопись була-б подала про се найбільше коротеньку звістку в новинках (наколи-б уважала взагалї похвальним величати пятику) і уважала-б справу скінченою. Але не так наші цареслави. У них — видно — кожда „большая попойка" се справа первостепенної ваги, про яку мало згадати раз, але про яку треба трубіти во всеуслишаніє цїлїсенький місяць. І ось читаючи сї всї бомбастичні хвальби маєш вражінє, що джерзисітська попойка се в кацапськім житю подія така важна і велика як приміром „побѣда русского флота."

Се заставило також і мене сказати пару слів витовкуваня, чи дїйсно отся попойка була чимсь таким незвичайним, як її уважає „Свѣтъ" і „Поступъ."

Ідучи 12-го м. м. Grand улицею в Джерзи Сіті надибаю щось нїби ярмарок, нїби цигана з медведем — на всякий случай судячи з утїхи бойсів, якийсь великий „шов." Зацїкавлений приступаю близше. Йдуть якійсь дивогляди, в яких навіть і необзнакомлений з зоольоґією сейчас по пиках і червоних носах пізнав-би на перший погляд наших кацапів. Крізь плечі понавязувані в них пестрі паси а у руках здорові палки. Дальше балаґулою їдуть музики а за ними якийсь рабін з двома хуситами а на остатку якийсь „шляхціц" в білій шапцї, який вів за собою 10 до 15 бойсів і 3 або 4 дївчині.

З початку гадав я, що се до Дж. Сіті приїхала якась менажерія і в сей спосіб об'їздячи вулицї робить собі адвертайзмент. Доперва більше обзнакомлені сказали менї що в керичи возять цареславного батюшку а се все, то урочистий похід москалїв з під Ґорлиць на велику, абщерусскую попойку.

Ну, єсли так, то піду і я, щоб до кінця подивити ся на цїлу комедію.

Приходить цїла банда у парк. Музика ріже жідівський „маюфес" а псаловчик реве телячим гласом „Царя в пику вали!..." Під звук сих кацапських воєнних гимнів усе вмашеровує до парку....

Тут широка забава. Один лїєе на гойдалку та за хвилю рипить, що в голові йому крутить ся. Другий — впав серед парку, і... бо кишки лїзуть йому в горло, третий репетує щоб платили за „Посувача," бо не має звідки Євцї пиво платити, четвертий лупить по зубах пятого, бо той за богато перевертає і розкидає „баришнями" і кождій обіцює, що буде з нею женити ся. Крутить ся також кількох якихсь обірванцїв, які за хвилину починають по черзї розбивати носи людям. Пополох. Всї втїкають. Пішов і я до дому і бубби навіть і не згадував нікому про сю славну цареславну попойку, колиб не безнастанні хвальби і восторг „Пос." і „Свѣта".

Блаженні нищі духом, яким так мало потрібно до восторгу... John.

З побуту Іх Преосьв. в Carnegie, Pa.

На довго лишить ся в нашій памяти побут Іх Преосьвященьства в нашій парохії, Carnegie, На. Нарід нетерпеливо очікував приїзду, а коли дня 10 липня о 7.38 вечером приїхав Владика на дворець, ждала на него маса народа з процесією, брацтвами своїми і чужими та бандою. Іх Преосьвященьство всївши до відкритого повозу, запряженого в чвірку, супроваджeного бендерією на конях, рушив походом до міста в товаристві місцевого айриского сьвященика, одного мадярського о. Ковача, та о. Стефановича, о. Балога, о. Ґорзого, о. Ганулї, о. Кульчицького, о. Папа, о. Захарка, о. Ващишина, та місцевого о. Ротка. Похід був величавий, тисячі народу залягало улицї. Прийшовши до церкви, котра була прибрана в американські і свої прапори, Іх Преосьвященьство відправили молебень і сказали науку. На другий день, в недїлю, Іх Преосьв. посьвятили іконостас і відправили Службу Божу з о. Балогом і о. Захарком та виголосили проповідь; тож само на вечірни. В понедїлок на празник сьв. Петра і Павла відправили Сл. Б. в товаристві 4 сьвящеників. По науцї, та по обходї наоколо церкви самі мирували. На вечірни сказали послїдну пяту науку і попращавши ся з народом від'їхали до Pitsburgha. Треба було подивляти тую витревалість, тоє пожертвоване, з яким голосили свої науки, горячі і кождого переконуючі. Не одному витиснули вони щирі сльози і тепер пізнав кождий більше як коли свою віру і в нїй утвердив ся. Треба знати, що тут був двома наворотами один на словах дуже щирий греко-католик і в наслїдок його наук богато людий попереходило на царославіє. І тут знайшло ся 11 родин, котрі по причинї своєї темноти покинули свою прадїдню віру і виставили о кількадесять кроків церков, на котрій умістили таблицю: „русско-православна (се маленькими лїтерами) греко католицка (великими лїтерами)!..."

Тепер кождий наочно переконав ся, як неправдиві суть всї вісти розсївані проти Владики в „Правдах", „Сьвітах", „Поступах", „Вістниках", бо кождий пізнав в Владицї щирого Русина, цїлим серцем любячого свою церков. Другі народи, чужі, не могли надивували ся тїй працї епископа і казали: „коби ми мали такого!" А свої що роблять?

Вже наперед розголосили, що „епископ приїде на польське притягати". А ту Владика закликав нарід, щоб полюбив горячо свою віру, свою церков, свій руський нарід; противники розголосили, що Владика приїде обрізувати трираменний крест на церкві, а ту Владика заявляє, що цїлою душею любить Христа і крест Єго, і єму буде служити вірно до скону і обійме єго руками своїми і не попустить ся єго хотяй би єго на кусники пірвали!

Сї горячі науки не забудемо нїколи в житю і нїколи не дамо ся тепер уже збаламутити.

Один з присутних.

ВІЧЕ! ВІЧЕ! ВІЧЕ!

В справі

М. Січинського

відбуде ся **в недїлю, дня 15-го серпня с. р.**

В AMBRIDGE, PA.

Початок точно о 4-ій годинї. На сім вічу не повинно хибувати нї одного Русина. Во хтож нам добуде кращу будучність, наколи ми самі про ню не подбаємо? Тому позір! Русини і Русинки в Ембридж і з околицї! Покажіть, що в Ваших жилах пливе кров а не вода, і що справа Мирослава є Вашою справою!

Вічевий Комітет.

Поквітоване.

Краєвий Союз кредитовий у Львові квітує в числї 153 „Дїла" в рубрицї під заголовком: „Дар Американських Русинів-Українцїв для Д-ра Івана Франка" відбір квоти 1966 корон (403.27 долярів) збираної і оголошуваної в „Свободї" під рубриками: „Для хорого письменника" і „Дар Амер. Рус.-Українцїв для Ів. Франка" в чч.: 30, 31. 32. 33, 35, 39, 40 і 41 з 1908 р. та в чч. 2 і 18 з 1909 року.

НА ШКІЛЬНИЙ ФОНД ІМЕНИ ОЛ. СІЧИНСЬКОЇ.

Оголошено в ч. 28. з 22. липня с. р. $181.23

Заходом д. А. Паньковича жертвували слїдуючі дд. з Shenandoah, Pa.: 1.00 д. А. Гевчук; по 50 цнт.: П. Онисик, А. Паньковичч, А. Гевчук, Л. Мудрик, Ів. Хлистун, В. Костецький, А. Запотоцький і С. Демчко; по 25 цент.: А. Білик і Ів. Бурняк. Разом - - 5.50

Зібрано на вічу в Lorain, O. від д.: 1.00 Н. Стефаняк і М. Добрянський; по 50 цт. П. Решетар, І. Дудяк, Ф. Кобиляк, О. Лесь, І. Пінцура, Гр. Стефаняк; 40 цт. Т. Ярема; 35 цт. Гр. Коваль: по 25 цнт. С. Міськовський, П. Семко, І. Наймік, І. Возняк, В. Возняк, М. Ґалянка, І. Домайський, І. Божик, Вар. Униско, А. Униско, І. Пішко, О. Возняк, М. Дмитрів; по 20 цнт.: С. Семко, М. Лецкий; по 15 цт.: І. Наймік, С. Лецїцкий; по 10 цт.: С. Наймік, М. Зворська, О. Наймік, К. Русар і Д. Бетлей. Разом $10.20

Загальна сума: $196.93

Родимці!

(Продовжене з 1-ої стор.)

Однорічним хотьби курсом для таких дівчат ми придбаємо собі фахові, неоцінені та в порівнаню до иньших дуже дешеві учительські сили, котрі наших дітий і в своїм ріднім виховувалиб і училиб анґлійської мови після вимог тутешного житя. Був би великий хосен для наших шкіл, для наших власних дівчат, для нашого жіночого пола і для нашої суспільности.

Чи одна наша кольонія в Америці без церкви і школи пропадає для нас? Там треба би основувати раціонально ведені читальні, там висилати періодично сьвященників-місіонарів і вандруючих учителів. Тим чином і по безвістних закутинах можнаб піддержати стійкість і народне почутє та взаїмно собі помагати.

Добірними народними бібліотеками, відповідними видавництвами і часописями, рідною піснею і забавою можнаб і тут збудити народне житє і не булоб нам тоді так тужно і сумно на тій чужій землі.

На ту тему можна би писати дуже много, но далеко-б се завело. Хочемо тілько звернути увагу Родимців, що мусимо братись до просьвітньої роботи, коли не хочемо марно загибати серед моря тутешних народів.

А памятаймо і на се, що коли не просьвітимо самі наших дітий, то просьвітять їх чужі, але тоді з дітий наших чужі будуть мати хосен!

Кому проте лежить добро народа на серцю, в кім живе хоть дрібочка почутя на невідрадний стан нашої народности в Америці, сей цехай не жалує труда, а явить ся на

ВІЧЕ,

котре відбуде ся в Філядельфії, Па. дня 15-го вересня 1909 р. (Місце з'їзду подасть ся в ,,Свободі" і в ,,Душпастиря").

В порозуміню, з волею і за припорученем нашого Владики, закликаємо Вас іменем поневоленого Народа:

Ставтесь на те Віче Вп. Отці Духовні тай поможіть меншому братови;

Ставтесь Вп. Дякоучителі, та виповніть сьвятий свій обовязок;

Ставтесь Вп. Просьвітителі і Проводирі народні, та подбайте про долю свого безталанного брата;

Поставсь честний Р. Н. Союзе, та поможи в ділі великім;

Ставтесь честні Братства, Сестрицтва і всі наші Товариства, та сполучіть свої сили в народнім ділі;

Поставсь наконець і Ти, Брате, на те віче, а бодай вишли своїх делеґатів, і упоминай ся за собою тай за своїми дітьми!...

На тім вічу виминімо наші гадки, сполучимо наші сили, положимо угольний камінь і приступимо до основаня педагоґічного товариства, котре малоб управляти запущену тут просьвітну ниву, котре давалоб вказівки у вихованю нашого молодого поколіня, котре малоб стеречи нашого брата в Америці від народної смерти.

Ставтесь, Родимці, на те великої ваги Віче з щирими гадками і необлудним серцем і докажіть сим, що маємо почутє народного обовязку і волю до праці та взаїмної любови.

Ставтесь хто тілько може, бо... час минає і ворожи не сплять!...

Ставтесь з повною вірою і надією на Бога, а Він не відмовить Своєї ласки і в добрім ділі поблагословить!

За Комітет:

Дм. Андрейко,
Осип Стеткевич,
Іван Париляк,
Андрей Ґела.

* * *

Читаючи висше наведену відозву, яка вирinула з поміж самого народа, а яку предложено нам до осуду — годі не зрадувати ся нею. Відозва ся доторкає пекучої справи, іменно нашого шкільництва. Ми не маємо шкіл, бо нема відповідних на Америку сил учительських. Старокраєві сили не надають ся нам по тій причині, що не знають анґлійського язика, а годі отворити школу без учителя сего язика. Русинів, які би могли учити по анґлійськи і по руськи ми рівнож не маємо, а принайменше нема учителів кваліфікованих. Так отже порядочна школа у нас майже не можлива.

Щож робити? Кілько то наших діточок ходить до ріжних шкіл, а однак з тих шкіл нема і не буде пожитку ані церкви, ані рускому народови, ані самим дітям. Научать ся читати і писати по анґлійськи (руського зовсім не будуть знати) і з тим підуть до фабрик або до майнів. Добре і се діло, що бодай знають читати і писати по анґлійськи, а однак чому ті діти не могли би стати учителями або учительками по наших школах?

Коли-б ті діти відповідно підготовлено, они могли би занятя становиско учителів і учительок скрізь по цілій Америці між руським народом.

Як, де, та кого приготовляти на се взнесле діло, се як раз питанє, котре мусить бути точно обговорене на спільній нараді американських Русинів.

До сеї спільної наради кличе нас весь руський народ, кличуть нас доростаючі діти, кличе нас наша совість і сумна будучність нашої церкви та народа в Америці.

Ми сваримо ся безпотрібно, а в тих сварах і гнївах і не видимо, як вневдовзї станемо зовсім обдертими жебраками. Хто немає своїх шкіл і здорової власної просьвіти, той вічний жебрак, до того ще і сліпий.

Тож весь народ, всі наші братства, всі орґанізації винні взяти живу участь в тій нараді і покінчити успішно се найважнїйше діло.

З нашої сторони доложить ся всїх сил, щоби допомочи рускому народови в Америці сотворити питоме огнище правдивої, здорової і хосенної просьвіти.

Філядельфія, Па.,

† Сотер, Еп.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Серпень.

5	Ч	Теофіля, Троф.
6	П	†Бориса і Гліба
7	С	†Усп. св. Анни
8	Н	Єрмол., Пар.
9	П	Панталеймона
10	В	Прохора, Інок.
11	С	Калиника

¶ Дня 23-го липня під самісеньким Ню Йорком лучила ся подія, яка нагадує хиба на далекі ,,вести". Потягом званим ,,Southern Tier Limited", що відходить з Джерзі Сіті о год. 12·20 по пол. їхало кількасот еміґрантів, які щойно висіли з корабля. Вони займали два послідні вози. На просторони поміж тунелем Bergen і Paterson-ом нараз явило ся в возах, де їхали еміґранти двох бандитів і з вимiреними револьверами обрабовали усїх еміґрантів. Забрали їм гроші, годинники, перстені, взагалі усе вартісне. Еміґранти були так перепуджені, що навіть не пробували ставити опору, а деякі знова гадали, що се нова контроля чи хто має гроші, як на Еліс Айленд. Потяг переходячи стацію Патерсон звільнив біґу і тут бандити вискочили. Перша стація, на якій потяг станув, се Middletown і тут доперва удало ся еміґрантам розповісти про подію. Сейчас вислано погоню за бандитами, однак безуспішно.

¶ Дня 6-го червня основано в Grand Rapids, Mich. читальню імени Мирослава Січинського.

¶ Як доносить ,,Діло", дня 15-го м. м. прибув до Кракова гурт еміґрантів з північної Америки в числі 20 осіб. Всіх їх видалило правительство Сполучених Держав зараз по причаленю до берега, бо ніхто з них не мав вимаганих тепер законом 25 долярів (125 корон). Є се бідні селяни з Буковини, що задовжили ся і продали свої ґосподарства, аби закупити дорогі корабельні карти, що стоять по 350 корон.

¶ Скарби давнїйшого турецького султана Абдуля Гаміда. Із Солуня доносять, що директор німецького банку Нїіф в товаристві драґомана німецької амбасади, курера та кількох висших німецьких урядників, під сильною військовою ескортою прибув там зі скарбами Абдуля Гаміда. 14 тяжких возів з грішми та цінними річами під охороною війська принесено до отоманського банку. Місто-та мішків не звісна. Мішки будуть отворені аж по відповідній заяві султана. Загальна вага тих мішків виносить звиш 500 кл., тому їх вартість оцінюють на 7 до 8 мілїонів франків в готівці, золоті і паперах.

¶ Кровава статистика. В місяцю червни воєнні суди в Росії видали 121 вироків смерти. В тім самім часї на підставі тих вироків повішено 25 осіб. Загалом в першій половині сього року засуджено в Росії на смерть 721 осіб, а повішено около 310.

¶ В цілій Іспанії минувшого тижня вибухнула страшна революція. Причиною її було велике невдоволенє народу по поводу війни, яку розпочав уряд з Арабами в Марокко. Війна ся не тільки, що не приносить народови найменчої користи, але противно спричиняє величанські страти матеріяльні і в людях. Ось минувшого тижня Араби побили іспанські війська на голову, вбиваючи кількасот офіцирів і 3000 жовнирів. Се викликало серед народу велике обуренє на уряд, яке — коли уряд ужив острійших репресийних средств, вродило ся в формальну революцію. Цілих три північних провінції є в руках революціонерів. Завязав ся осібний комітет, який оголосив детронізацію короля Альфонса і вивликав републику. Проти революціонерів вислано військо, яке повстанє старає ся втопити в потоках крови. В цілій державі завішено конституцію і проголошено воєнний стан. Як всьо се скінчить ся — годі на разі сказати, позаяк вісти суть дуже скупі, бо уряд не пускає ніяких писем ні телеґрам за ґраницю.

¶ Після найновійших телеґрам навістив 2-го с. м. страшний пожар японське місто Осака. 11.368 домів згоріло до тла.

¶ В цілій Швеції в наслїдок непорозумінь що до платні між босами а робітниками вибухнув страйк. З самого початку страйкувало лишень 13.000 робітників в прядильнях вовни. В недовзі прилучило ся до них 30.000 роб. в фабриках желїза а потім і з иньших галузей промислу, так що число страйкуючих виносить уже днесь 80.000. На день 4-го серпня проголосили робітники ґенеральний страйк в усїх фабриках усїх галузей промислу.

¶ Після телеґрам з 1-го с. м. серя землетрусів наробила страшного спустошеня в цілім Мексику. Міста Акапулько і Чільпанціно цілковито знищені. Усї будівлї повалені. Підчас землетрусу в порті вода раптово піднесла ся 33 стіп і заливши місто а потом нараз опять опадаючи, докінчила діла знищеня. По цілім Мексику збирають ся обильні датки для жертв землетрусу. Від першого підземного удару, що почув ся в пятницю, то є 30 м. м. до 1-го с. м. було загалом 73 підземних ударів.

¶ 2-го с. м. почуто два сильні удари землетрусу в Портуґалії.

¶ П. Іван Свала, Русин, отворив похребове підприємство в Northampton, Pa. під ч. 1340 Newport Ave. Дооколичні Русини повинні при кождій нагоді підпирати свого чоловіка.

¶ Хроніка злодійств російського уряду збільшила ся опять о один новий шкандал. Свого часу ми доносили, що в порті в Севастополи затонула підводна воєнна лодь разом з цілою залогою. Виратував ся лишень її комендант, Акмілов. Розпочате слідство виказало, що комендант з розмислом затопив лодь з цілою залогою, аби в сей спосіб затушувати крадїж гроший з воєнної каси... Урра! рай злодіїв: Матушка Расея!

Важне для Русинів з Пітсбурґа і околиці!

В недїлю дня 8-го серпня с. р. відбудеть ся у нас в рускій галі ,,Просьвіта" під ч. 109, 7-th Str. (ріг Carson) заходом членів місцевої читальні

Величаве Представленє

НЕЧИСТА СИЛА

фарса в 4 діях зі сьпівами Т. В. Рутковського

ОСОБИ:

Герасим Будяк, мельник	П. Ґрошко
Горпина, його жена	Ю. Штокайло
Галя, його дочка	А. Вовчко
Максим, робітник в млинї	В. Винник
Тарас Гризодуб, його хрестний	Демида
Федір Приць, богатий крестянин	Т. Дапинич
Крючок, сільський адвокат	Л. Кульчицький
Паланиця, швець	О. Стасишин
Нирка, урядник	С. Бережницький
Ганка, наймичка у Будяка	Т. Густ
Олекса — парубки	Н. Урбан
Кирило — парубки	Т. Сейка
Стефан — парубки	С. Король
Карпо — парубки	А. Лазенга

Початок о год. 7-ій вечером.

Цїни місць: 50 цт., 35 цт. і 25 цт. Для дітий 10 цт.

СПРАВИ „СОЮЗА".

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.

Іх Преосвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балоґ, 712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Ґут Кульчицький, Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa
Андр. Стефанович, Pittsb rg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чегін, Cleveland O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa
Михайло Бабій, 816 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str., Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз" — Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1000.00.

В разі смерти члена кляси „В" половину посмертного $500.00

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „В" 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.

В разі утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00.

б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єсли отець родини в шпиталі божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний Секрета опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Посмертні вісти.

Паньчишин Антін, член Р Н Союза, відділ 9. St. Clair, Pa. помер 22. липня с. р. Небіщик походив в Галичини села Луків, пов. Ліско

Спінь Трифон, член Р. Н. Союза, від. 25, Trauger,—Pa., помер 20. липня с. р Небіщик походив з Галичини села Ропиця руськ. пов Горлиці

Гойсан Евфрозина, жена Якова члена Р. Н. Союза від. 136, Carnegie, Pa. померла 4 го липня 19 9.

Ґамбаль Мелянія, жена Гаврила члена Р. Н. Союза від. 2, Mt. Carmel, Pa., померла 18. липня 19 9.

Ч. 956 **КВІТ** $800.00
на вісімсот долярів, котрі п. Павло Грицик отримав як посмертну запомогу по жені Анні з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Ford City, Pa. June 15, 1909.
Павло Грицик.
Сьвідки:
Стеф. Гнатів.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 63.
Стеф. Гнатів.
С. Баль секр.

Ч. 985 **КВІТ** $500.00
на пять сот долярів, котрі п. Пелягія Дзюбак отримала як посмертну запомогу по мужу Сидорі з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Yonkers, N. Y. July 1909.
Пелягія Дзюбак.
Сьвідки:
о. Д. Добротвор,
Іван Дзюбак
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 12.
Іван Хома предс.,
М. Матвієв секр.

Ч. 1001 **КВІТ** $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Анна Масюрак отримала як посмертну запомогу по мужу Івані з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Scranton, Pa. July 25, 1909.
Анна Масюрак.
Сьвідки:
Василь Дзончак
Стеф. Масюрак.
Андрей Мартин предс.,
Лешко Демко секр.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 169.

Ч. 1016 **КВІТ** $113.50
на сто тринайцять долярів 50 ц. котрі п. Михайло Скирпан отримав як посмертну запомогу по батькови з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Yonkers, N. Y. July 1909.
Михайло Скирпан.
Сьвідки:
о. Д. Добротвор
Алекс. Трембач
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 12.
Іван Хома предс.,
М. Матвієв секр.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

NEW YORK, N. Y. бр. сьв. Андрея Пер., від 66 взиває сею дорогою всіх членів свого відділу, щоби точно платили розмет на мітинґу або перед мітинґом у секретаря або у касієра. Члени, котрі не можуть прийти на мітинґ за для праці або иньших причин, мають заплатити свій розмет день перед мітинґом у касієра. Єсли котрий член не застосує ся до сеї ухвали і не заплатить розмету на мітинґу, буде вичеркнений з Р. Н. Союза. Андрея зволять інтересовані адМітинґи відбувають ся по 10-ім в пятницю в шкільний гали, 500 E. 73-th ул. в Ню Иорку, Н. Й.

Усю листовну переписку бр. ресувати на руки секретаря: W. Dyczko 308 E. 71-th str. а не до иньших осіб Братства, бо через се справи спізняють ся і можуть бути відкинені.
Гр. Пиртко предс,
Ів. Лазорчик кас.,
В. Дичко секр.

TAILOR, PA. Бр. від. 92. Р Н. С. подає до відомости, що почавши від дня 22. серпня 1909 відбувати ся будуть братські мітинґи в тій гали, де відбувають ся „юнійні" мітинґи то є при Grove Str. а не як до тепер при Union Str.
Й Сенюк, секр.

Wilkes Barre, Pa. Бр. сьв О Николая, від. 99. подає до відомости, що на піврічнім мітинґу дня 18 липня 1909 р. вибрано нового надзирателя хорих: Василя Любінського. Івана Мельника, заступника Фірера і Мартина Музику, секретара. Отож просить ся братів єсли котрий має якусь справу до секретаря як і у всіх справах Союза звертати ся на адресу:
Martyn Muzyka, 20 Werlin St., Wilkes Barre, Pa.

New York, N. Y. Тов. Просьвіта, від 204. повідомляє своїх членів, що піврічний мітинґ відбуде ся в суботу, 21 го вересня 1909 в гали 46 Аве. А. Поваже суть дуже важні справи до полагодженя, то безусловно кождий член мусить явити ся; неявивший ся заплатить 50 цнт. а урядник доляра кари.

Нових членів буде принимати ся без вступного, а до Р. Н. Союза після статута Мужчини платять місячно 40 цнт., а женщин 30 цнт. а в разі хороби мужчина побирає 5.00 дол. а женщина 4.00 дол. Посмертне виносить 100.00 долярів.
Й. Хомів, предс.
Ст. Чоснпк, кас.,
О. Шеремета, секр ф.

Syracuse, N. Y. Сестричне братство Непор. Зач. Пресьв. Діви Марії від. 200, дає до відомости всіх своїм членкиням, що мітинґи мають відбувати ся в другу неділю по першім в гали P. O Day's, W. Fayette cor. Geddes Str.
Анна Варян, предс.,
Іоан Фецич, секр.,
Олена Курак, кас.

Perth Amboy, N. J. Братство сьв О. Николая, від. 104, Р. Н. Союза повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинґ відбуде ся 8. серпня точно о год. 2. по полудни. Взиває ся всіх членів, щоби явили ся на мітинґу і вирівнали свої належитости, бо член в противнім разі буде виключений з Бр. і з Р. Н. Союза Контрольна комісія має переглянути всі рахунки в діловодства тов. за 6 місяців. Хто не явить ся на мітинґ заплатить кару: член 50 цнт. а урядник 1 дол.
Н. Ваверчак, предс.,
Кукурдза, секр.

Sayre, Pa. Бр сьв Благовіщеня Пресьв Богородиці, від. 107. повідомляє своїх членів, що дня 21. серпня відбуде ся мітинґ, на котрім будемо говорити о важних справах, і тому просить ся членів точно зійти ся о 7. год. вечером. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт. а урядник 1 дол.
М. Зубинько, предс.,
Д. Новак, кас.,
А. Лучейка, секр.

PITTSBURG, PA., бр. лицарів сьв. Георг. від. 250 подає до загальної відомости, що мітинґи будуть відбувати ся що другу неділю по першім кождого місяця в гали під церквою при Sterling Str. ч. 8. Принимати буде ся нових членів до Братства після ухвали братської а до Союза після статутів.
Дм. Маціййовский, секр.

PORT JERWIS, N. Y., бр. сьв. Арх. Михаїла, від 190 подає до відомости, що 15. серпня, то в в неділю припадає мітинґ який відбуде ся о 7.30 год. вечер в гали під рим. кат. костелом Пресьв. Діви, 50 Bell St. Справоздане касове обох касієрів, братського і колекторського з минувших 7. місяців і иньші важні справи. Член спізнивший ся підлягає 50 цнт. кари а неявивший ся 1.00 кари а урядник 2.00 кари. Котрий член не заховував би ся прилично або збував ухвали сьміхами на мітинґу то буде укараний 2.00 кари і суспендований
Гр. Ґумовский, прдс.,
Мих. Косонога, секр.

BROOKLYN, N. Y. Товариство „Дністер", від. 220 Р. Н. Союза подає до відомости, що буде принимати членів без вступного через два місяці: Липень і Серпень. Мітинґи відбувають ся кождої другої пятниці по першім в гали на 192 Ґрін стр. Бруклин. Слідуючий мітинґ припадає в пятницю 9-го липня точно о годині 8-ій вечером.
П. Фортуна прд.,
Ів. Ханачівский кас.
Ів. Зазуляк секр.

CANNONSBURG, PA. повідомляю членів бр. сьв. Арх. Михаїла відд. 84, що відбуде ся мітинґ дня Авґ. 15 с. р. в Miners Hall з слідуючим денним порядком:

1. Принимане нових членів без вступного, 2. Справоздане касове, 3. Полагоджене членських справ, 4. Вибір нового уряду, 5. Принимане розмету, 6. Замкнене мітинґу.
Ів. Федан, предс.

NORTHAMPTON, PA. бр. Усп. Пресьв. Богор. від. 33 Р. Н. Союза буде принимати нових членів без вступного від 16 до 25 літ, а від 25 до 40 за половину вступно через два місяці то є вересень і жовтень. Рівнож взиває ся всіх членів щоби вирівнали свої місячні вкладки. Невиплавший своїх вкладок не буде мав голосу на річнім мітинґу.
Теод. Федько пр.,
Мих. Чепеляк кас.,
Тарас Кокоцкий скр.

PROVIDENCE, R. I. братст. „Князя Данила" від. 73. подає до відомости своїм членам що місячні мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім кождого місяця, в домі п. Н. Стельмаха 65 Florence str. Слідуючий мітинґ відбуде ся 8 серпня т. є. в неділю о 3-ій години по полудни. Взиває ся усіх членів місцевих, аби явили ся в означенім часі, і вирівнали свої залеглости а так само і довги до каси братської і каси Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить 25 ц. а урядник 50 ц. кари а член котрий не заплатить на мітинґу своїх належитостий буде безусловно суспендований. До кінця року 1909 єсть слідуючий уряд: М. Борис предс., 96 Julian str., Омелян Рекрут скр., 63 Willard Ave., Н. Стельмах кас., 65 Florence str.
Омелян Рекрут секр.

YOUNGSTOWN, O. бр. сьв. Арх. Мих. від. 140 Р. Н. Союза подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 8. серпня с. р. Кождий член мусить явити ся на тім мітинґу. Вибір нового уряду і справоздане касове за цілий рік. Буде принимати ся нових членів до братства без вступного а до Р. Н. С. після статута. Неявивший ся брат заплатить $1.00 кари.
Ілько Сушко секр.

РУСИНИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА. СОЮЗ ПЛАТИТЬ 1000 ДОЛ. ПОСМЕРТНОГО.

Виказ членів Р Н. С
за місяць Липень 1909 р.

Відділ	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Діти	Відділ	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Діти
1	301	8	42	108	63	23	5
2	56	—	2	109	31	2	3
3	227	8	27	110	28	—	—
4	62	5	19	111	5	6	—
5	76	—	10	112	5	2	3
6	102	—	2	113	41	—	—
7	145	4	33	114	42	—	—
8	41	1	33	115	32	—	—
9	88	—	22	116	12	4	1
10	93	12	36	117	35	9	1
11	31	—	9	118	6	6	—
12	92	2	7	119	34	—	—
13	24	1	—	120	51	1	13
14	89	27	26	121	150	1	84
15	31	—	—	122	55	3	—
16	211	3	14	123	162	18	20
17	30	—	—	124	23	7	—
18	29	—	17	125	—	12	—
19	64	5	45	126	37	—	5
20	59	3	11	127	16	—	1
21	15	—	4	128	13	1	4
22	3	—	—	129	49	—	11
23	42	—	7	130	18	5	5
24	17	1	2	131	4	—	—
25	51	4	2	132	36	8	7
26	33	—	2	133	6	15	—
27	50	6	37	134	32	—	8
28	138	38	16	135	132	—	1
29	31	1	23	136	24		6
30	76	11	16	137	12	1	—
31	39	—	—	138	7	5	—
32	51	—	—	139	28	—	—
33	203	9	24	140	41	—	4
34	25	—	—	141	19	3	—
35	46	—	5	142	12	37	—
36	42	—	17	143	58	—	—
37	52	1	14	144	15	12	9
38	85	5	11	145	15	—	—
39	54	7	5	146	36	—	—
40	55	3	11	147	28	1	8
41	34	4	—	148	23	2	—
42	62	12	55	149	23	—	—
43	34	—	11	150	17	—	—
44	11	—	—	151	1	10	—
45	34	5	7	152	39	—	—
46	167	1	37	153	19	8	—
47	60	3	7	154	29	—	—
48	101	10	8	155	13	11	—
49	16	—	—	156	22	—	—
50	9	—	—	157	47	3	7
51	38	—	—	158	27	4	—
52	50	4	—	159	26	7	—
53	201	18	65	160	17	7	—
54	10	5	1	161	23	—	—
55	79	6	13	162	51	13	—
56	40	1	5	163	18	2	—
57	25	2	—	164	14	4	—
58	83	5	21	165	41	3	—
59	31	5	5	166	45	—	—
60	1	9	6	167	17	3	—
61	88	1	2	168	10	8	—
62	94	5	19	169	31	1	1
63	70	—	10	170	11	16	—
64	4	—	—	171	4	8	—
65	99	3	11	172	8	—	2
66	37	7	2	173	20	2	—
67	145	2	10	174	34	—	—
68	13	1	8	175	9	1	—
69	26	2	1	176	13	—	—
70	53	57	10	177	8	—	—
71	21	—	—	178	7	8	—
72	70	—	26	179	37	3	—
73	11	6	3	180	16	—	—
74	14	—	—	181	7	10	—
75	24	—	—	182	18	5	—
76	12	20	—	183	14	2	—
77	19	—	—	184	40	—	—
78	168	2	—	185	54	—	—
79	20	—	—	186	33	—	—
80	67	—	—	187	11	8	—
81	19	—	9	188	22	5	7
82	109	1	26	189	31	3	—
83	6	5	1	190	16	22	—
84	49	—	—	191	41	1	—
85	135	3	13	192	12	9	—
86	63	—	3	193	10	—	—
87	19	2	9	194	9	8	—
88	8	7	8	195	15	2	—
89	18	—	—	196	39	—	—
90	20	1	2	197	43	4	2
91	69	17	7	198	28	17	—
92	105	47	—	199	26	2	—
93	15	—	—	200	2	30	—
94	41	16	1	201	14	1	4
95	48	7	—	202	8	39	—
96	57	20	18	203	5	33	—
97	16	2	3	204	2	15	—
98	28	1	11	205	23	11	—
99	85	50	9	206	9	—	—
100	10	4	—	207	50	5	—
101	1	9	—	208	57	2	—
102	75	3	2	209	66	—	—
103	14	—	—	210	10	6	—
104	86	7	29	211	9	15	—
105	6	11	3	212	20	—	—
106	50	22	2	213	15	5	5
107	49	6	15	214	26	9	—

Відділ	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Діти	Відділ	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Діти
215	49	—	—	234	9	26	—
216	39	—	—	235	21	1	—
217	—	30	—	236	1	15	—
218	—	—	—	237	24	19	—
219	—	—	—	238	9	1	—
220	6	7	1	239	42	22	1
221	13	36	—	240	19	2	1
222	42	11	18	241	—	20	—
223	37	15	—	242	11	—	—
224	23	1	—	243	5	13	—
225	29	3	—	244	22	2	6
226	16	—	—	245	21	—	—
227	25	—	—	246	8	4	—
228	16	1	—	247	11	14	—
229	102	5	15	248	18	5	—
230	19	3	—	249	19	1	—
231	41	5	—	250	27	—	—
232	30	—	3	251	12	21	—
233	39	2	—				
				Разом	10.024	1462	1437

Всіх членів при кінци місяця Липня було в „Р. Н. Союзі" **12.923.**

Т Лабовський,
гол рекорд секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в „Свободі" по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

!!! PITTSBURG !!!
БАЛЬ! БАЛЬ! БАЛЬ!

Бр. сьв. От. Николая від. 53 Р. Н. С. устроює дня 6. September на Labor Day. Початок Балю о г. 3½ по полудни. Музика найзнаменишна та і буде чим сили покріпити. Маємо честь запросити всіх Русинів, дівчата і хлопців. Сподіємось, що не отмовите нам і прибудете.

За лад ручить уряд брацкий
Н. Войтович предс.,
Алекс. Витяш секр.,
Теодор Ґут касієр.

Баль.

Дня 10. серпня (Авґуста) відбуде ся парохіяльний баль
в CARNEGIE, PA.
о 6 год. вечером в німецкій гали. Дохід на церков. За добру музику і забаву ручить ся. Вступ: мущина 50 цнт., женщина 25 цнт.

Запрашає ся всіх місцевих і доокрестних.

Комітет.

Великий Баль
устроює
Бр сьв. Андрея Пер. в Ню Йорку,
від. Р. Н. Союза 66
в суботу дня 18. Септембра
в Новій Соколовни,
ч. 525 E. 72 ул. Ню Йорк.
Початок о год. 7-ій веч.
Вступ 25 цнт.
Музика знаменита.
Галя прехороша.

На сей баль запрошуємо всіх щирих Русинів-Українців і всі красавиці-молодиці з Ню Йорку і околиці, як Джерзі Сіті, Бруклин, Йонкерс і т. д.

За добру і веселу забаву ручить
Балевий Комітет.

Важне.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи непригожі до друку нищить ся, наколи з гори не було означено, що жадає ся її звороту і не було залучено марок на зворот.

До Р. Н. Союза приступили слідуючі члени.

В. 1 Пласкань Северин.
В. 2. Дуньчак Федор.
В. 3. Новицкий Андрей, Ванусa Петро.
Василь. Капус Іван.
В. 3 Пєх Василь, Добровяк Олекса, Савка Леон.
В. 6. Чупра Василь, Молнар
В. 7. Ковальчик Мих.
В. 9. Тайл Френк, Салак Мик.
В. 11. Павелчак Мих.
В. 12. Трембач Олекса, Ковальчик Югася, Дзюбак Клемен, Швигун Ігнатий, Рак Микола, Обух Ілько, Мерецкий Олекса, Харецкий Олекса.
В. 14. Хромоґа Андр., Вариха Марія, Бишко Дмитро.
В. 17 Сенько Михаїл, Загорский Мих.
В. 18. Олена Воляк дит., Воляк Марія.
В. 19. Спольский Тимко.
В. 28. Гемчук Іван дит., Гришко Петро, Гевко Гнат, Костик Іван, Купер Микола, Хрущ Ів.
В. 33. Локай Генрик, Шутурма Анна, Заморский Василь і Крайник Михайло діти; Сеник Дмитро, Озімчук Теодор, Бомбик Михаїл, Шутурма Микола, Олексів Петро, Юрчишин Семко, Ґурняк Йосиф, Витіш Панько, Плечунь Павло, Басик Теодор, Шимканин Михаїл, Локай Яків, Воднар Василь, Бартош Куба.
В. 34. Дзядик Тереся.
В. 37. Худик Василь, Сушереба Микола.
В. 45. Суходольский Капітан, Пятковский Йосиф.
В. 46. Юсик Петро.
В. 47. Кухарик Володимир.
В. 52. Зємба Франк, Смарек Микола, Вавришин Семен.
В. 53. Тимчик Михаїл, Ручка Марія і Гвоздик Богдан діти; Вітик Максим, Гумений Стеф.
В. 55. Клим Григорий, Кравчишин Теодор і Клим Іван діти; Басалиґа Тимко, Гуць Леон.
В. 57. Сеньчук Кость, Ґудз Ів., Ропіцкий Петро.
В. 59. Фурла Йос. дит.
В. 62. Адамирович Петро, Гузеля Кузма, Судик Михаїл, Піхурский Ілия, Крайняк Стефан.
В. 63. Тимчик Василь дит.
В. 67. Пакош Стефан, Циґан Дмитро, Богдан Стефан, Вуйціk Іван, Фойдер Іван.
В. 70. Петрина Йосиф, Микитишин Михайло, Подоляк Стеф.
В. 73. Бердула Григор.
В. 75. Якимик Григор
В. 78. Кишка Іван, Пукало Сидор, Сенор Антон.
В. 80. Луців Федор.
В. 81. Дурделя Володимир, дитина, Різник Атаназ.
В. 82. Напованець Мик. дит., Луців Іван,
В. 85. Вістовский Василь.
В. 92. Варуник Луць, Хамула Михайло, Витушиньский Мак., Присяжник Василь, Перещук І., Спасюк Лука, Бейко Яков, Гайдук Дамян, Валіґунда Федь, Терпливець Мих., Гавриш Йос., Весолович Лука, Осадчук Вас., Бориньский Прокіп, Драґун Р., Цілюта Теодозий, Дмитро Якимів, Білоус Валентий, Федорчак Юрко, Чудак Теодор, Молодович Василь, Сюма Андрей, Кищак Василь, Терпливець Іван, Галабудник Ілько, Пилипів М., Йосифишин Іван, Босович Ол.
В. 96. Шуплат Мих., Лазенґа Зофія, Макара Мих. діти.
В. 97. Лабовский Андрей, Мул Іван.
В. 99. Ґулька Павло, Демян І., Дрозд Іван, Ваврив Семен, Малко Іван, Яницкий Ілько, Маліборский Петро, Возьний Василь Ваврив Мих., Ґулька Григорий, Попадюк Олекса, Лазоришин Прокіп, Попадюк Федь, Попадюк Петро, Замчак Петро, Паленчак Василь, Коваль Мих., Жатвіїв Николай, Обрин Мих., Гнатюк Дмитрів, Кравець Іван, Дрозь Стефан.
В. 107. Осаґла Іван і Циґан Марія діти; Пилипчак Мик. Долиняка Мих., Новак Данько, Галабурка Юрко, Баль Мик.
В. 108. Ярош Мих., Костишин Василь, Білоус Теодор, Лиховид Іван, Рудий Іван.
В. 114. Федак Михаїл, Демяк Юрко.
В. 117. Музика Ілько, Михальчук Іван.
В. 120. Книш Гриць, Саламашак Іван.
В. 121. Ґоґош Василь, Бабяк Іван.
В. 122. Корнель Анна.
В. 133. Куш Онуфрей, Лисак Микита.
В. 123. Бабер Андрей, Бабер Іван, Бабер Анна, Бабер Стеф., Глух Григорий, Запоточний С., Василик Петро, Роженевич Анна діти; Пуравець Луць, Кривий Стефан, Собиньский Іван, Мороз Лука, Судол Мих., Івануса Теодор, Бокашевич Федор, Мориквас Григорий, Марко Мих., Павлишин Яків (мол.), Галущак Никола, Меліш Афтей, Масляк Никола, Лимар Луць, Волощук Ваврик.
В. 142. Ґрущиньский Вінц.
В. 143. Бочковский Петро.
В. 146. Ананевич Данько.
В. 147. Ґойда Василь, Мудрик Андрей, Марущак Петро.
В. 151. Ваврик Катерина.
В. 152. Єдинак Зузя.
В. 153. Пирко Стефан, Ференц Семко, Калинич Миколай, Бурісяк Іван, Згода Семко, Ґерич Ів., Фирис Йосиф, Кромо Андрей, Сембрак Олекса, Ґерич Василь, Савчик Теодор, Пикус Андрей, Кучірка Стефан.
В. 156. Пашковский Михаїл.
В. 157. Петровский Іван, Присташ Іван.
В. 159 Вороновский Дмитро, Бурчицкий Йосиф, Маленчак Стефан, Писарский Мих., Коніцкий Антін.
В. 162. Бордяк Мих., Галилуйку Василь, Галай Мих., Демкович Филип, Чомко Андрей, Панькевич Мих., Духняк Мик.
В. 168. Космина Василь.
В. 170. Ільчук Мих.
В. 173. Водола Матрона.
В. 175. Пуцило Петро.
В. 184. Коляр Андрей.
В. 186. Цутек Зофія.
В. 187. Пастух Миторка.
В. 188 Хибала Андрей, Минько Петро, Васильків Іван.
В. 191. Пецик Петро.
В. 200. Смільніцка Катерина, Сембратович Юлія, Карач Паранька, Школьник Варвара, Волошин Катерина, Ковальчик Анна, Коцура Юлія, Югас Анастазія, Халанич Текля, Рифун Магда, Добрович Зуська, Кирепінь Вікта, Нова Зофія, Нова Юстина, Овсяник Рузя, Нусь Анна, Вовтановска Кася, Жидик Марія Югас Катерина, Сенич Елена, Луцишин Анна, Лисак Матрона, Лісниця Юлія, Гладун Домка, Дровущак Кася, Ґонца Анна, Мацько Анастазія, Дворник Кася, Курка Елена, Фецич Елена, Цар Юлія, Мацько Анна.
В. 202. Боднар Елисавета, Яначко Елисавета, Балан Юлія.
В. 208. Бабтош Тоні, Венцко Матей, Дзядик Іван.
В. 209. Скорипіц Дмитро, Ґоляр Йосиф, Кубічка Іван, Кубічка Павло, Бобкович Іван, Фицула Мих., Бохенек Мих.
В. 214. Кульчицка Анна.
В. 215. Маргіта Юрко.
В. 223. Кукіс Юрко, Мазур Іван, Серацкий Андрей, Коцак Юрий, Мриґлуд Мих.
В. 223 Муха Іван.
В. 227. Ґранатовский Іван, Маєр Войтіх, Новицкий Іван.
В. 224 Ланковский Фр. дит.. Непорочне Зачатіє Діви Марії в Syracuse, N. Y. Відділ 200.
В. 229. Сокира Андрей дит., Павлик Андрей, Дзюбіньский Петро, Старух Антін, Яренік Тимко, Брик Федор, Барна В.
В. 231. Ґлух Теодозія.
В. 232. Пилат Ілько.
В. 235 Качірко Іван, Крупяник Мих.
В. 250. Грицек Гриць, Терлецкий Гриць, Тхорик Петро, Підкалицкий Іван.
В. 222. Кресена Олекса, Гуменюк Йосиф, Австра Йосиф.
В. 224. Савочка Іван.
В. 237. Фурдин Стефан, Коцюба Никола, Стабельский Кост., Мельник Юрко, Паховчишин Гриць, Білиньский Антін, Жґута Дмитро, Панько Григорий, Мелько Юлія, Фидик Йосиф, Танчук Кондрат, Коваль Никола, Бандровский Гриць, Криворукі Теодор, Левчак Василь, Галько Петро, Саноцкий Іван, Куцатий Гриць, Федина Стефан, Стеций Андрей, Курица Михаїл, Купчин Теодор, Матковский Гриць, Мисак Григорий.
В. 239. Хмуриньский Антін, Брастко Іван, Закутиньский П., Біляньский Лука, Юрків Мих., Саґан Іван, Мельничук Теодор, Аркатин Іван, Олійник М.
В. 240 Подкаліцкий Йосиф дт., Лабуда Павло, Пацула Николай.
В. 245. Сайчук Данило, Мандзюк Іван.
В. 247. Бонк Казимір.
В. 5. Мищик Андрей.
В. 117. Закалужний Олекса, Венґер Олімпія, Равлик Михаїл, Ів. Левицкий дит.
В. 118 Самоґела Текля, Дубас Паранька.
В. 214. Конь Катерина, Блонар Магдалена, Яніцка Текля, Рузаньска Марія.
В. 249. Жарецкий Бартко, Липко Петро, Гунько Петро.

Перший Великий Баль

устроює Товариство „Запорожська Січ" в Elizabeth Porth, N. J., в гали У. Цюрчака під ч. 167—69 Sout Pork Str., у суботу, 7. серпня. Початок о годині пів до 3-ої по полудни. Просить ся усїх Русинів як місцевих так і дооколичних, щоб явили ся на ту забаву. Хлопці добірні, як оріхи, будуть достарчати хто що забагне. Музика знаменита. Вступ 25 центів від особи.

Комітет.

Подає ся до відома усїм інтересованим, що моя приватна адреса звучить тепер:

Rev. P. Poniatyszyn
Box 112 Elizabeth, N. J.

Адреса як редактора „Душпастира" лишає ся як до тепер.

ДЕ Є

мій краян, родом з Вольхівця, Галичина, пов. Коросно. Хотівбим дістати від него адрес Він називає ся ВАНЬО РОМАНЧАК і перебуває десь в Чікаґо.

Mich. Nizinskyj,
Warrior Run, P.O. Peelli, Pa.
29=30 Luz. Co.

ПОТРІБНО СЕЙЧАС

чоловіка або жінки, якіб доходили 2 рази тижнево та робили порядки в офісї. Близші інформації удїлить ся в редакції „Свободи".

G108

Книжки

які можна дістати вскладі книжок „Свободи":

	цнт.
Америка	15
Ангел та пустельник і т. і...	15
Борба кляс і чому бобітники орґанізують ся	15
В Старім і Новім краю	25
Гріхи міліонерів і т. п. С. 7..	15
Дещо з історії православної місії в Америці	10
Дещо про зьвірята	30
Дві левади і т. п. С. 5	15
Дорога любови, то Божа дорога, С. 6	15
Еміґрант	15
Жовнір	10
Журавлї	10
Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах	15
Земельне питанє	15
Зуб за зуб	10
Історія Руси з образками ..	10
Капітал і праця	15
Книжка рахункова	50
Казка про Жидів	15
Многострадальний народ, огляд історії українського народу	20
Наверненний Грішник	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	$2
Образки і загадки	10
Оповіданя	15
Про відступників від рос. православія	10
Про нутро землї	25
Підземні скарби	25
Покуса	10
Псалтир	$1
Розмова Поляка з Русином..	10
Смерть	10
Стародавні казки та оповіданя	15
Степові люде	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Товариска ворожка	15
Унія в Америці	20
Хто з чого жиє	15
Які то є люди на земли, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-анґлійский тлумач ...	60
Польско-анґлійский тлумач .	60

Молитвенники в красній оправі.

Бог Надежда моя	$2 50
Хлїб Души	2.50
Druh Duszi	1.50
Druh Duszi (в звич. опр.)	.75
Молитвенник малий	1.50
Вінець	1 50
Зборник	2.30

Також можна дістати:

Книжочки колекторські церковні	10
Книжочки Братскі	10
Метрики крещеня	3
Метрики шлюбні	3
Метрики смерти	3
Помяник померших душ ...	10

Пишіть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson St.. New York.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБІТНИКІВ! ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Праці ім. сьв. Рафаїла, 339 East 20th Street, New York (близько руської грец. кат. церкви сьв. Юрія) лежи 1 а 2 евнею вишукує роботу для мущин і женщин, і діляє інформацій та поради еміґрантам.

Просимо всїх, що знають про яку роботу на своїй плейзї для мущин, або дівчат, донести про се під слїдуючою адресою:

ST. RAPHAELS RUTHENIAN FREE EMPLOYMENT BUREAU

339 East 20-th St., New York

Іван Ооллис, менаджер.

„Гайдамаки"

МІСЯЧНИК

для українського робучого народа в Америці,

Виходить в четвер з кінцем кождого місяця під числом 639 E. 11-th Street. New-York, N. Y.

Передплата на рік 1'00 доляр. В Австрії і Росії „ 1'50. доляра.

Адреса: „Haydamaka"
639 East 11 Street.
New-York N. Y.

ОДИНОКИЙ РУСЬКИЙ ФОТОҐРАФ

ПАВЛО ГУРДУС

77 Newark Ave., близько Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

Прийдїть до моеї робітнї і придивіть ся моїй роботї, а яко правдиві знатоки переконаетесь, що я більше даю, чим обіцюю. Фотоґрафії виконую старанно і з всякою точностию.

Дивіть ся добре на нумер дому!

P. HURDUS,

77 Newark Ave., near Henderson St., JERSEY CITY, N J.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шаблі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Цінник і прошки висилає даром.

Можете писати до нас по руски, словенськи або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на цїлу Америку

Доктор прав

ЮЛЇЯН ЧУПКА

Конзулярний комісар.

Полагоджує всї справи в Галичинї. Процеса спадкові і ґрунтові. Відбере грошї від довжників. Справи військові. Споряджує контракти, повномочія і всі инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всї вписи гіпотечні.

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес почтовий JULIAN CZUPKA, LL. D.
P. O. Box 372 WILKES-BARRE, PA.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСЇХ, ЩО БАЖАЮТЬ МАТИ КРАСНЕ І ПРИЄМНЕ ЛИЦЕ!

Єсли хочеш мати твар гладку і хорошу, єсли хочеш раз на завсїгди позбутись всяких плям, чиряків, прищів і пр. уживай нашої масти 30

„PULCHRIN"

яка в коротцї зробить твоє лице хорошим, гладким і приємним для Вашого оточеня. Велику вагу має се для дївчат, що бажають мати гладку і здорову церу.

Висилаємо всейчас по одержаню 50 цнт. сріблом або в марках почтових.

Sachs Pharmacal Laboratory,
335 Williams Avenue, Brooklyn, N. Y.

THE FIRST NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нероздїлені зиски $93.000.00.

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає грошї до всїх частий сьвіта, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 літ і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

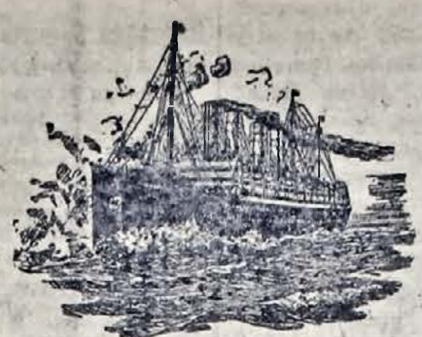
Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave., Scranton, Pa

Можна єго бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попл., від 7-ої до 10-ої вечер.

Old P'hone 1269—B.

Руска Аґенція Корабельна і Пересилка Грошей

з кавцією 15.000 долярів і під контролею Стейту Ню Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слїдуючі справи:

Пересилає Грошї до всїх країв по цінах можливо найтанших і як найскорше.

Продає Шифкарти на ріжні лїнії корабельні до старого краю і з краю до Америки по найтанших цїнах.

Виробляє повновласти, контракти купна і продажи засмотрені підписом конзуля; перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями.

Полагоджує справи військові, як увільнене від асентирунку, військової контролї, увільнене від вправ і т. п.

Міняє грошї — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange Co.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

„ДУШПАСТИР"

се прекрасна, щиро-руська церковно-народна ґазета.

Виходить в Ню Йорку кождого місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир-и" друкують ся важні для всїх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир" всїм подобає ся — всї єго хвалять.

Коштує на цїлий рік так тут в Америцї як і до старого краю всего лиш **$1.20.**

Читайте, що пишуть за „Душпастир":

Canora, Sask., Canada, Март 29, 1909.

Всечесна Редакціє Душпастиря! — ....Признаю Вам щиру правду, що нїяка часопись так не вдоволила мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир"... Ся часопись то єсть так, якби в дуже сильну посуху, легкий, маннистий дощ... Нехай засїяє благодать Божа над сим початком так гарного і сьвятого дїла! — З поважанем Олекса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастиря", май же що дня. Тож замовляйте „Душпастиря" чим-скорше для себе і для Ваших свояків і знакомих тутки і в краю.

„Душпастир" повинен бути в кождій руській хатї.

Грошї на „Душпастир" треба посилати (найлїпше почтовим моней-ордером) на імя:

Rev. N.Pidhorecki 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Б. Якубовский і Син

Канцелярія Адвокатска для справ заграничних.

Документи **КОНСУЛЯТ** леґалізує.

Дуже много плодів тяжкої працї тут в Америцї пропало нашим краянам в наслїдок занедбаня своїх справ маєткових в старім краю. Працюєте і посилаєте грошї, а потому до ладу з маєтком дійти не можете. Удайте ся до нас. Ми єсьмо спеціялїстами в найтруднійших процесах краєвих. Довголїтне досьвідчене, практика і совістне провадженє бизнесу з'єднало нам довірє у краянів. Споряджаємо акти нотаріяльні, стягаємо частки спадкові зі старого краю, виробляємо повновласти, контракти купна і продажи, інтабуляції і екстабуляції, виписи з частки і довжні скрипти, взагалї всї справи правні і військові до Австрії, Росії і Прус.

Спродаємо урожайні фарми. Зголосїть ся особисто або листовно по близші інформації. 29-32

B. Jakubowski & Son, Foreign Law Office, 460 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.

Ш з 17 камінями желїзничий годинник для купців і жінок, накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґаранцією на 20 лїт, подвійні куверти красно вирізвані. Ходить безусловно точно та спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желїзницях і ґарантує ся на 20 лїт. Незвичайна нагода — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посилатою (C. O. D.) $5.75 і за зворотом пересилки з тим привілейом, що кождий може його оглянути, і єсли єму не подобає ся — то годї не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иньшого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочений ланьцушок з дармовісом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO. 30
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Читайте і другим скажіть!

Таким коштом до Европи на всї лїнії пароходні може ся дістати кождий, хтоб схотів на поспішнім корабли кілька годин денно робити. Від'їзд кілька разів в тиждни. По інформації голосити ся, залучивши марку почтову за 2 цнт на адресу:

I. Rykszynski, Labor Agency,
432 E. 5th Str., New York.

Накладом „СВОБОДИ" вийшли

Папері листові

окрашені гарними вінєтами і портретами наших руских ґеніїв — Продає друкарня „Свободи" по ціні 50 цнт. за 25 штук. Адрес:

„SWOBODA"
184 Hudson Str. New York, N. Y.

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого!
До Мамроша! Всї до одного!
Чужих усїх поминайте,
Тільки свого підпирайте.
Мамрош Русин справедливий,
А в бизнесї все учтивий —
Хто-же хоче більше зняти,
Прошу прийти й переконатись.
Горївки найлучші має,
Бо злих зовсім не тримає.
Й так віску, коньовицю,
Для всїх добру сливовицю
Арак, коняк, рум, паленка
І кміньківка солоденька;
Вина рівнож всї хороші
І то за дешеві грошї.
Пиво сьвіже і холодне —
Лучше бути вже не годне.
Є цигара, щоб курити
Лиш у него тра купити.
Тому Братя, памятайте,
Та до нього завертайте.
А тї, що з контрів приїжджають
Най сей адрес памятають:

Trof. Mamrosh,
110 Morris str,
Jersey City, N. J.

ЧИТАЙТЕ!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Позір, Братя Русини!

Я виробляю з найлїпшого матеріялу за найнизші цїни

Братскі шапки, Відзнаки, Паси, Брошки, фани, Хоругви, Уніформи, Печатки всякого рода так для братств, як і для поодиноких осіб.

Продаю найлїпші види з житя Ісуса Христа від Рождества аж до Вознесенія. Продаю тоже книжки до моленя і сьвітскі: руські, польскі і словеньскі по дуже низьких цїнах. — Єсьм Русином, а до того членом Р. Н. Союза. Проч з чужими! Удавайтесь лиш до свого! Як хто знає, най так пише. За роботу ґарантую. Моя адреса така:

Stefan Kalakuka

215 Moran Court, Scranton, Pa.

Години урядові: 8-10 рано, 2-5 попол., 6.30-8 веч.

Лікар ✝ Спеціяліст

Doctor S. Robert Schultz

39 East 7th Str. New York.

Телефон 3645 Orchard.

Лїчить усякі недуги дїточі, мужескі і жіночі.

Вилїчене — єсли можливе — ґарантує ся.

Лїчить після найновійших систем електрикою, та посїдає найлутші електричні машини.

Досліджує при помочи промінів Рентґена. Nebulitzer — одиноке найуспішнїйше среєство проти катару при помочи інгаляції.

DOCTOR SCHULTZ
39 E. 7th Str., New York City,
поміж 2 а 3 евеню.

Дає ради і вказівки рівнож листовно.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

Варить пиво на краєвий спосіб, без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него нїколи не болить, бо єсть здорове і поживне.

Не треба єго зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,

Lager Beer Brewery,

435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.

ARGO
Gloss Starch

НЕОПАКОВАНИЙ КРОХМАЛЬ під барою у ґросерника лучить ся з порохом, через що ваше біле стає сиве або жовте.

Argo єсть найлїпший крохмаль до всякого рода біля. Уживаєсь на зимно або горячо.

КУПУЙТЕ ПАКЕТИН ЧИСТОГО „АРҐО" 5 цнт.

